

SLOVENSKI

Brada časopisno-založniško podjetje SZDL... Tiska tiskarna "Slov. poročevalca"...

Poročevalac

PRVA IZDAJA

ODMEVI V SVETU NA EKSPOZE PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Smoter Jugoslavije je, da bi se zbralo vse človeštvo okrog OZN

Obširni izvlečki iz govora predsednika Tita v ljudski skupščini v indijskih, avstrijskih, francoskih, nemških in italijanskih listih

London, 26. okt. (Tanjug). Na vprašanje, če bi imel kaj povedati k večeršnjemu govoru predsednika Tita v ljudski skupščini...

New Delhi, 26. okt. (Tanjug). Agencijska poročila o govoru predsednika Tita so delijski časopisi davi široko komentirali. »Jugoslavija išče ustrezne oblike za sodelovanje z ostalimi državami...«

Dunaj, 26. okt. (Tanjug). Glavno glasilo avstrijske ljudske stranke »Das kleine Volksblatt« piše na uvodnem mestu prve strani v članku z naslovom »Tito za sodelovanje z Zahodno Evropo«...

Časopis navaja tudi tisti del govora, v katerem je maršal Tito imenoval normalizacijo

ugoden učinek, če si bo vzel za prvo nalogo notranjo uestalitev Evrope ter odstranitev sedanjih nasprotij...

»Aurora« omenja besede maršala Tita, da je privolitev Sovjetske zveze na sporazum o Trstu korak za zmanjšanje napetosti.

»Combat« navaja med drugim tudi tisti del predsednikovega poročila, v katerem izraža zadovoljstvo sprico sklenitve francosko-nemškega sporazuma o Posarju...

Izvlečke iz poročila predsednika Tita sta priobčila tudi socialistični »Populaire« in progresistični »Liberation«.

Bonn, 26. okt. (Tanjug). Včerajšnji govor predsednika Tita ter odobritev Balkanskega pakta in tržaškega sporazuma v ljudski skupščini sta imela izreden odmev v zahodnonemškem tisku.

Vladni »Die Welt« poudarja, da je govor predsednika Tita optimističen. Normalizacijo zvez z državami vzhodnega bloka je predsednik označil kot važen prispevek za ohranitev miru...

»Pariške pogodbe je predsednik imenoval boljše resitev kot je bila evropska obrambna skupnost, ker so deloma odstranili strah Francije.«

Vladni naklonjena »Frankfurter Allgemeine Zeitung« je priobčila vesti svojega beograjskega dopisnika z naslovom: »Tito: Mednarodna napetost popušča«.

»Tito je izjavil, da se jugoslovanska zunanja politika ni spremenila. Vlada danes zelo odlično nastopa proti ustanovitvi vojaških blokov, ker se je vojska moč med posameznimi silami uravnovesila.«

Kardelj pri podkanclerju Blücherju. Bonn, 26. okt. (Tanjug). Generalni sekretar Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Edvard Kardelj je danes napravil vjudnostni obisk podkanclerju Federalne republike Nemčije Franzu Blücherju...

Dopisnik tega časopisa »ato navaja besede predsednika Tita, da Jugoslavija ne bo proti bruseljskemu paktu, pač pa bo skušala skupno z Grčijo in Turčijo najti oblike za sodelovanje na regionalni ravni.«

Zadovoljivi in konstruktivni razgovori

Izjava g. Stassena pred odhodom iz Jugoslavije

Beograd, 26. oktobra (Tanjug). »Razgovori, ki sem jih imel s predsednikom republike Titom in visokimi jugoslovanskimi funkcionarji, so bili zadovoljivi in konstruktivni.«

Ko je omenil bližnji obisk predsednika zveznega izvršnega Svetozarja Vukmanoviča, je gosp. Stassen izrazil zadovoljstvo, ker bo v svoji državi lahko nadaljeval razgovore z njim o gospodarskem sodelovanju med ZDA in Jugoslavijo.

omejeno oborožitev. Tržaško vprašanje je Tito označil kot vprašanje, ki je dokončno odstavljeno iz dnevnega reda.

Rim, 26. okt. (Tanjug). Italijanski časopisi so že v sinočnjih izdajah objavili izvlečke iz govora predsednika Tita ter poudarjali zlasti besede o italijansko-jugoslovanskih zvezah.

Navdušen sprejem naše vojske in mornarice v novo priključenih krajih

Slavnostna seja okrajnega ljudskega odbora v Kopru

Koper, 26. okt. V koprskem in bujskem okraju, na področju bivše cone B, je danes prenehala oblast Vojaške uprave JLA in prešla v civilne roke. Oba okraja sta končno priključena svoji socialistični domovini Jugoslaviji...

V obalnem mesta Koper, Umag, Izolo in Piran so davi priplule enote Jugoslovanske vojske mornarice pod poveljstvom viceadmirala Josipa Černija.

Miha Marinko in Boris Kraigher med ljudstvom koprskega okraja

Koper, 26. okt. — Koprski okraj in priključene kraje bivše cone A sta danes popoldne obiskala tudi predsednik ljudske skupščine Slovenije tov. Miha Marinko in predsednik izvršnega sveta Slove-

Burno pozdravljen z vzkliki »Živel Tito«, »Živela Partija«, »Živela socialistična Jugoslavija« je polkovnik Miloš Stamatovič nadaljeval in dejal, da se z današnjim dnevom zaključuje devetletno delo Vojaške uprave, ki je skušala na tem področju pospešiti vsestranski razvoj.

Na njim je povzel besede predsednika Ljudske skupščine Slovenije tov. Miha Marinko, ki je najprej pozdravil vse odbornike, goste, predstavnike primorskih okrajev in domačine.

Na koncu svojega govora je tov. Miha Marinko, ki so ga burno pozdravljali, povabil delegate OLO naj se jutri udeležijo zasedanja Ljudske skupščine Slovenije. S slavnostne seje sta bili poslani dve pozdravni resoluciji, in sicer predsedniku republike Josipu Brozu-Titu in Ljudski skupščini Slovenije.

Po seji obeh domov zvezne ljudske skupščine je predsednik republike Tito sprejel delegacijo koperskega okraja... Jure Markovac in sekretar okrajnega odbora Vanja Vranisan.

Komandantu brodovja Jugoslovanske vojske mornarice, ki je danes priplula v naša pristanišča, viceadmiralu Josipu Černiju in višjim častnikom je mestni ljudski odbor v Kopru ob 12.30 priredil svečan sprejem...

Viceadmiral Josip Černi je ob 11. dopoldne v spremstvu svojega štaba obiskal bivšega komandanta Vojaške uprave polkovnika Stamatoviča, ki je že ob 10. sprejel delegacijo prebivalstva novopriključenih krajev pod vodstvom predsednika občine Koper-okolica, Ernesta Vatovca.

Z današnjim dnevom se za nas zaključuje dolga in mučna doba težkega boja našega ljudstva za nacionalno osvoboditev in za svobodno ozemlje v bratski skupnosti jugoslovanskih narodov. Po osvoboditvi naših krajev ob strani junake Jugoslovanske armade je neredno tržaško vprašanje dolga leta izpravaevalo naše sile in zaviralo naš normalen gospodarski in družinski razvoj.

S slavnostne seje okrajnega ljudskega odbora v Kopru so poslali naslednjo brzojavko predsedniku republike Titu:

»S slavnostne seje ob zgodovinskem dnevu, ko smo z Vašo in s pomočjo jugoslovanskih narodov dosegli dokončno priključitev k FLR Jugoslaviji, hitijo misli nas odbornikov okrajnega ljudskega odbora v Kopru in misli vsega našega ljudstva najprej k Vam, našemu dragemu predsedniku. Radi bi Vam izrazili čustva velike sreče in globoke hvaležnosti, ki prevzema danes vse tukajšnje prebivalstvo, ker so se uresničile čajne sanje naših dedov in postala stvarnost, težnja in borba naših partizanskih borcev.«

Delo naše okrajne ljudske skupščine, v kateri enakopravno sodelujejo Slovenci in člani italijanske nacionalne manjšine, so največji dokaz, kako smo že dosegli na tem ozemlju spoštovani demokratične in človešanske pravice do državljanov italijanske narodnosti. Na temelju naših osnovnih demokratičnih principov ljudske oblasti bomo tudi v bodoče spoštovali te pravice in obveznosti sporazuma v upanju, da bodo tudi oblasti na drugi strani končno že dokazale novega duha in ščitile s sporazumom zagotovljene pravice naših bratov v Italiji.

Dragi naš maršal Tito! Ko preko Vas sporočamo radostno pozdrave vsemu ljudstvu naše velike in močne domovine, katere sestavni del smo danes dokončno postali, se Vam iz vsega srca zahvaljujemo za veliko razumevanje in vsestransko pomoč, ki jo nudite našim krajem. Obljubljamo Vam, da bomo Vaši podpiri pridružili vse naše sile in moči. Se bolj odločno bomo zavahali rokave in se še bolj krepko uprli v delo za čim prejšnjo odstranitev vseh težkih posledic preteklosti, tuje okupacije in raznarodovanja. Ob strani vseh jugoslovanskih bratov bomo pod Vašim preizkušnim vodstvom odločno korakali na svetli poti vsevečnega gospodarskega razvoja, nacionalnega preporoda proti končnemu socialističnemu blagostanju v naši skupni domovini, ponosni Titovi Jugoslaviji.

Zivela socialistična Jugoslavija, živel naš učitelj in voditelj maršal Tito, živela bratska skupnost narodov Jugoslavije! J. L.

Naša pričakovanja

Z večeršnjim dnevom se italijanske oblasti prevzele upravo nad bivšo cono »A« Tržaškega ozemlja. Začelo se je izvajanje tržaškega sporazuma. Opravljeno so formalnosti, glavno delo, vsebinsko izpolnjevanje sporazuma pa je še pred nami. In tu se začenja najvažnejše poglavje, poglavje od katerega bo odvisen bodoči razvoj odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

Nedvomno je oзраčje v Trstu drugačno od oзраčja v Italiji, kjer so ljudje z nekim olajšanjem sprejeli tržaški sporazum, medtem ko v Trstu sporazum še ni uspel obladiti prenapetih strasti, ki so jih vsa povojna leta podžigali razni nacionalistični politiki in predvsem tudi tisk. Posledice tega hujskanja so se pokazale tudi te dni, ko Italija prevzema oblast v teh krajih, ko so se ponovno pojavili po slovenskih vaseh napisi »A morte i sciavi«, ko so morali slovenski mladinci čuvati svoje prosvetne domove pred iredentističnimi tolpami, ko so fašisti trozili letake, v katerih pozivajo Italijane v borbo »za pravice meje«.

VPREME Napoved za sredo: Hladno vreme z zmerno oblačnostjo, ki se bo od časa do časa povečala. Temperatura ponoči med +4 in +2, med 6 in 12 stopinj.

Danes se bo začela v Skoplju skupščina Stalne konferenčne mest

605 delegatov bo prisostvovalo skupščini — Razvoj lokalnih skupnosti v smeri komun in položaj mest v vidu načrta družbenega plana — glavni temi na zasedanju skupščine

Skopje, 26. okt. (Od našega posebnega dopisnika po telefonu.) Jutri se bo začela v Skoplju III. skupščina Stalne konferenčne mest in mestnih občin Jugoslavije, kateri bo prisostvovalo, kot je bilo moč govoriti, 605 izvoljenih delegatov mest in mestnih občin, nad 100 strokovnjakov, predstavniki zveznega in republiških izvršnih svetov, predstavniki zveznih in republiških upravnih organov, nad 30 novinarjev vseh jugoslovanskih dnevnih listov, radijskih postaj in drugi. Ze ta številna udeležba sama na sebi govori o važnosti in pomembnosti programa, ki ga ima predstojeca skupščina.

Kot smo zvedeli danes po seji predsedstva Stalne konferenčne mest, bo skupščini predložen sledeči dnevni red: 1. Razvoj lokalnih skupnosti v smeri komun. 2. Položaj mest in mestnih občin v načrtu družbenega plana za leto 1955. 3. Poročilo komisije za proučevanje stanovanjske izgradnje v mestih in mestnih občinah.

Kakor je bilo moč govoriti dalje izvedeti, bo delala skupščina pri prvi točki dnevnega reda v treh skupinah. Prva delovna skupina bo obravnavala razvoj velikih mest, ki imajo na svojem področju občine ali pa streme za tem, da jih ustanove. Za osnovo tej komisiji bo služilo poročilo mestnega ljudskega odbora Reke in mestnega ljudskega odbora Sarajeva. Druga delovna skupina bo zanimiva za predstavnike ostalih mest in večjih mestnih občin, ker bodo v njej razpravljali na osnovi poročila, ki ga je skupščina predložila MLO Kranj. V tretji delovni skupini pa bodo razpravljali o razvoju lokalnih skupnosti v smeri komun za manjša mesta in mestne občine, spet na osnovi gradiva, ki ga je izdelal ljudski odbor mestne občine Prokuplje. Po obravnavi v vseh treh delovnih skupinah, ki bodo sestavljale posebno poročila, bo plenarno zasedanje skupščine, kjer bodo na daljšo razpravo o vseh vprašanih, o katerih je bila v delovnih skupinah dosežena soglasnost, posebej pa še o tistih problemih, o katerih take soglasnosti ni bilo moč govoriti. Usmerno prav na proučevanje različnih mnenj, do katerih bo v komisijah prišlo. Predsedstvo Stalne konferenčne mest, da ne bo skupščina sprejemala nikakršnih resolucij in priporočil, ker bi take resolucije ali priporočila lahko imele za posledico napačne mnenja, da bi se skupščina

nameravala vmešavati v razvoj lokalnih skupnosti. Pri drugi točki dnevnega reda — položaj mest in mestnih občin v vidu načrta družbenega plana — skupščina predvidoma ne bo delala v komisijah, marveč le plenarno, za osnovo temu delu skupščine pa bodo predložili 9 ljudskih odborov, ki so dali svoja mnenja in predloge k dosedanjemu predlogu družbenega plana. Verjetno bodo predstavniki mest in mestnih občin pri

tej točki dnevnega reda poročali tudi o akcijah, ki so jih podvzeli posamezni ljudski odbori za zniževanje cen in o dosedanjih uspehih te akcije. Pričakuje se, da bo skupščina Stalne konference mest poklicala vse ljudske odbore naj razširijo in podpro akcijo za zniževanje cen. Pri 3. točki dnevnega reda o poročilu posebne komisije za proučevanje stanovanjske izgradnje, ki je večeraj začela svoje delo v Skoplju in ga danes nadaljuje. Kot je bilo moč govoriti, bo skupščina o teh vprašanih predložena rešitev, ki bo predlagala nekatero bistveno spremembo za določila zveznega in repu-

bliških družbenih planov za leto 1955. V času Stalne konference mest, ki bo zasedala do 30. t. m. dopoldne in popolne, sta pripravila ansambla skopjskega gledališča in filharmonije izredno bogat kulturno-umetniški spored, v katerem bodo delegati vseh jugoslovanskih mest lahko videli tudi napredek Makedonije. Poudariti moramo, da je MLO Skopje izredno dobro pripravil zasedanje skupščine in je v mestu že na vsakem koraku, tako na ulicah, kot v lokalih, kino dvoranah itd. čutili praznično razpoloženje, s katerim je prestolnica republike Makedonije pozdravila predstavnike jugoslovanskih mest.

V Skoplju so prebivalci postavili slavolok v pozdrav jugoslovanski ljudski armadi, ki je po londonskem sporazumu zasedla novo mejo onstran Skoplja

Nerazvitim državam je potrebna mednarodna pomoč

Izjava zastopnika naše delegacije na mednarodnem kongresu za proučevanje nerazvitih področij Zorana Poliča

Beograd, 26. okt. »Na kongresu smo odločno zastopali stališče, da se zaostala področja v svetu ne morejo razviti z lastnimi silami, temveč je potrebna mednarodna pomoč in sicer izključno preko organov in organizacij OZN«, je izjavil sodelavcu Jugopresa član izvršnega sveta Slovenije Zoran Polič, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na mednarodnem kongresu za proučevanje nerazvitih področij. Tov. Zoran Polič je nato poudaril, da je vrnila jugoslovanska delegacija tudi tezo, da je zaostala država moč govoriti edino z razvojem industrije, pri čemer pa se seveda ne sme zanemarjati kmetijstva. »Jugoslovanska delegacija je seveda stala na stališču, da je razvoj zaostalih dežel moč govoriti ob spoštovanju njihove neodvisnosti. Zato je borba za njihov razvoj obenem tudi prispevek k ohranitvi miru na svetu.« Tov. Polič je še dodal, da je isto mnenje izrazil tudi večina zbranih delegatov. Član jugoslovanske delegacije so poleg prispevkov v razpravi podali še tri koreferate. V enem izmed koreferatov je bilo obravnavano vprašanje Bosne in Hercegovine kot zaostale pokrajine, v drugih dveh pa pravn- ad-

ministrativna problematika. Šef delegacije Polič je na koncu poudaril, da pomeni kongres, čeprav ni sprejel kakih posebnih sklepov, vendarle velik prispevek za hitrejšo reševanje problemov nerazvitih dežel. (Jugopres).

O delu evropskega centra za nuklearna raziskovanja

Beograd, 26. okt. (Tanjug) — V Beograd se je vrnila jugoslovanska delegacija z zasedanja Sveta evropskega centra za nuklearna raziskovanja v Ženevi. Na zasedanju so sklenili, naj skrbi za mednarodna ustanova, v katero je vključenih iz Zahodne Evrope že 12 držav, predvsem za izmenjavo znanstvenikov, izkušeni in znanstvenih informacij. Evropski center, ki bo blizu Ženeve zgradil velik laboratorij, si je zadal nalogo, da razvija nuklearne znanosti samo v mirnodobne namene. V deklaraciji centra so se vse države — članice obvezale, da ne bodo delale za vojaške ustanove. Vodja naše delegacije Vojko Pavičič, direktor Inštituta za nuklearne znanosti »Boris

Kidrič, in član delegacije prof. Pavle Savič sta izjavila novinarjem, da predstavlja Evropski center eno izmed prvih oblik konkretnega mednarodnega sodelovanja v nuklearni znanosti in da bo ta ustanova osrednja šola za vzgajanje strokovnjakov na področju nuklearnih znanosti. Nekoliko po 11. uri je pet partizanskih patrol, ki so prišle iz raznih smeri splitske okolice, pred spominskih ploščo osvoboditve Splita vzdignilo zastave, zatem pa položilo lovorjere venec na ploščo osvoboditve mesta.

Za 33% večji izvoz kakor lani

Podatki o letošnjem izvozu iz Hrvaške kažejo na postopno naraščanje izvoza v izvenevropske države, kakor tudi na povečanje izvoza sploh. Delež držav Bliznjega, Srednje-

Delegacija indijskih gospodarstvenikov v Sloveniji

Delegacija indijskih gospodarstvenikov je v nedeljo obiskala Postojno, Ljubljano in Bled, kjer jim je podpredsednik IS LS LR Slovenije dr. Marijan Breclj priredil obred. V spremstvu gospodarskih strokovnjakov Slovenije so si člani indijske gospodarske delegacije ogledali hidrocentrali v Mostah in Medvodah. Vse raj so obiskali Litostro, kjer so se zanimali za delo tovarne in delavsko upravljanje. En član delegacije je obiskal tudi Glavno združeno zvezo Slovenije in Republiški zavod za planiranje.

Za izboljšanje pogojev za telesno vzgojo mladine

Plenarni sestanek centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije

Beograd, 26. okt. Nezdovoljiva udeležba šolke, posebno pa delavske in vaške mladine v raznih telesnovzgojnih organizacijah in oblikah telesne vzgoje, nezadostni materialni pogoji in premajhno število telesnovzgojnih vaditeljev so postali resen družbeni problem. To je poudaril tajnik CK LMVJ Milojko Druilović na plenarnem sestanku te organizacije, ki se je danes začela v Beogradu.

Probleme telesne vzgoje ljudske mladine načelna organizacija zato, da bi svoje članstvo pridobila za njihovo reševanje in dala tudi drugim družbenim organizacijam ter predstavnikom organov in komun pobudo, naj se bolj zavemajo za izboljšanje pogojev pri telesni vzgoji mladine. Ko je govoril o stanju športnih organizacij, je Druilović naglasil, da je stanje danes bilo pred vojno. Leto 1938 je bilo n. pr. pri nas okrog 167.000 športnikov v 18 športnih pogojih, danes pa jih štejemo okrog 350.000 v 23 športnih pogojih. Po vojni je bilo zgrajeno tudi veliko število športnih objektov. Vzlic temu razmere še niso popolnoma zadovoljive. In sicer tem bolj, ker so začele letos nekateri športne organizacije pa tudi telesnovzgojna društva Partizana zaostajati in nekateri so celo prenehalo obstajati.

Poročevalec je za tem poročilno govoril o splošnih problemih množičnosti v telesni vzgoji, dalje o stanju telesne vzgoje v šolah ter med delavsko mladino in na vasi. Precej svojih izjav je Druilović posvetil vzgoji mladine v telesnovzgojnih organizacijah, pri tem pa kritiziral upravljanje športnih društev, češ da bi se morale z večjo moralno odgovornostjo zavzemati za vzgojo mladih ljudi, ki prihajajo v njihove klube in društva. Ko je naglasil, da je izgradnja športnih dvoran, terenov in igrišč eden od osnovnih prvih pogojev za množični razvoj telesne vzgoje, je Druilović dodal, da bi se mogla za njihovo dograditev dobiti vsaj skromna sredstva iz zveznega in republiških proračunov, kar bi tudi iz proračunov komunalnih skupnosti. »Da bi iz teh skupnosti dala za te investicije storiti, temveč, smatramo mi, tako je delal Druilović, da bi morala ljudska mladina pokreniti manjše ali večje akcije širom po državi za izgradnjo novih objektov in ureditev do sedanjih, in sicer ne samo v velikih mestih, temveč tudi v manjših krajih. Tako akcija bi obenem mladino bolj približala k telesni vzgoji.

Večje plače za rudarje

V 44. številki Zveznega uradnega lista z dne 20. oktobra 1954, je izšla odločba gospodarskega odbora zveznega izvršnega sveta, s katero so okrajni (mesni) ljudski odbori oziroma njihovi zbori proizvajalcev pooblaščen, da povečajo, upoštevajoč tezo dela in delovne pogoje, premogovnikom oračunske plače, in sicer: premogovnikom z jamskim delom do 30%, vsem drugim premogovnikom pa do 25%. V odstotke povečanja obračunskih plač se vključijo dosedanjí odstotki povečanja, ki jih določa za premogovnike zvezni družbeni plan za leto 1954.

Odločba velja od 20. oktobra dalje, povečane obračunske plače pa od 1. januarja 1954. V isem Uradnem listu je izšel odlok zveznega izvršnega sveta o povečanju odstotka do katerega smejo premogovniki sredstva amortizacijskega sklada in sredstva za samostojno razpolaganje uporabljati za nabavo tuje opreme in investicijskega materiala in za plačevanje tujih storitev. Ta odstotek se poveča na 30, odlok pa velja od 20. oktobra dalje.

Ob zaključku gospodarske razstave na Bledu

Po končani letošnji sezoni na Bledu so se zaprla tudi vrata stalne gospodarske razstave v Kani, ki jo že drugo leto prireja podjetje »Commerce« Bled. Lahko rečemo, da je razstava v vsakem pogledu dosegla uspeh. Na njej je bilo zastopanih 107 najrazličnejših podjetij, tako da je bila dovolj pestra in zanimiva. Letos so razstavljali tudi podjetja iz drugih republik. Obisk razstave je bil velik, saj jo je obiskalo vsakega okrog 150.000 ljudi 39 narodnosti. Vsi obiskovalci so bili mišljenja da prikazuje razstava velik napredek naše industrije ter, da je okusno in hitro urejena. Mnogi obiskovalci so se zanimali za posamezna podjetja in predmete ter navezali s

podjetji stike po informacijski pisarni. Anglež so se zanimali za pometivo, lesne izdelke in galanterijo. Nizozemci za živo srebrno, usnje, domačo obrt in enajstirano posodo. Nemci za vino, žganje, usnje in domačo obrt. Za bodoce imena Commerce-Bled se velike narčte. Ze ob zaključku te razstave je večji del podjetij rezerviral prostore za prihodnje leto, ko bodo skušali razstavo še izpopolniti v naprej naj bi gledalci predvsem na to, da bi pridobili čim več podjetij domače obrti iz vse države, kar bi povečalo vidnost same razstave. Poleg tega pa bi morali urediti tudi kavarniške prostore. Še ena Kazine, ker so v takem letovišču kot je Bled tega dejanska, tudi potrebni.

GOSPODARSKA ODBORA LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

O spren embah in o politivah družbenega plana

Ljubljana, 26. okt. Danes sta sestala na skupni seji gospodarske odbora zbor proizvajalcev in republiškega zbora in razpravljala o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem planu ljudske republike Slovenije za leto 1954, ki za predložil izvršni svet Ljudske skupščine LRS.

Najpomembnejši je predlog za spremembo lestvice, ki določa udeležbo republike pri dohodkih okrajev in mest. S to spremembo se je računalo že ob sprejemu družbenega plana. Po predlagani spremembi bi se znižala stopnja mejne neobdavčenih dohodkov okrajev in mest od dosedanjih 6000 din na enega prebivalca, na 15.000 din. Iz obdavčitve bi s tem odpadla poleg dosedanjih desetih

okrajev še okraj Gorica in Krško. Zmanjšala bi se tudi celotna obdavčitev: n. pr. dosedanja lestvica je določala obdavčitev dohodkov okrajev, kjer znaša dohodek na enega prebivalca nad 15 tisoč din, s 50 do 70%, po novi lestvici pa znaša ta prispevek od 20 do 55%. Za vsakih nadaljnjih 1000 din dohodka se poveča stopnja enakomerno za 1%. Po predlogu tega zakona bi se znižala tudi stopnja prispevka glavnega mesta Ljubljane od dosedanjih 35 na 25% in za Maribor, ki bi mu bila določena stopnja v višini 45%. S spremembo tega instrumenta se bodo sredstva, ki se ustvarjajo na področju okrajev in mest, bolj prelivala v okrajne in mestne sklade in manj v republiške. Tako bodo okrajni razpolagali z večjimi sredstvi, kar je tudi v interesu našega razvoja in eden izmed načinov za krepitev komun.

POZIV MESTNEGA SINDIKALNEGA SVETA V SARAJEVU

Za znižanje cen

Sarajevo, 26. okt. (Tanjug) Mestni sindikalni svet in mestni svet proizvajalcev v Sarajevu sta poslala danes poziv vsem delovnim kolektivom industrije, obrti, trgovine in gostinstva v Sarajevu za znižanje cen.

V pozivu se poudarja, da je prišlo do povečanja cen ne samo kmečkih pridelkov, temveč tudi industrijskega blaga in uslug zaradi nerealnih kalkulacij in težnje za ustvarjanjem čim večjega dobička. Pri sestavljanju kalkulacij skrivajo posamezniki v podjetjih znatne rezerve in omogočajo s tem, da podjetja ne dosežejo plana proizvodnje po obsegu, obenem pa precej presežejo finančne plane.

Split je praznoval 10-letnico osvoboditve

Split, 26. okt. V Splitu so slavnostno praznovali desetletnico osvoboditve. Sinoči so ob velikem zgodovinskem datumu prižgali ognjem. Vsa obala in luka je bila razkosno razsvetljena, na Marjanu ob obali so se bilskale svetilkajoče parole. Po ognjemetu je bila svečana akademija v Narodnem gledališču.

Toda vedeti je treba, da stalno naraščanje cen ogroža življenjski standard delovnih ljudi. Mestni sindikalni svet in zbor proizvajalcev pozivata vse delovne kolektive, da temeljito revidirajo kalkulacije, da preštudirajo ukrepe za znižanje cen in da se trg očisti nakupovalcev. Ti nimajo, je rečeno v pozivu, pred očmi interesov skupnosti, pogosto niti ne podjetij, temveč le svoje egoistične interese. Zato navijajo cene pri proizvajalcih in silijo tako potrošnike, da kupujejo najbolj potrebne artikle po neupravičeno visokih cenah.

Ker je po družbenem planu LRS veljalo znižanje amortizacije le za državna kmetijska posestva, zvezni družbeni plan pa je pooblaštal ljudske republike, da lahko predpisejo znižano amortizacijo za vsa kmetijska posestva, te ugodnosti združna posestva v Sloveniji doslej niso bila deležna. S to predlagano spremembo bi bil vključen republiški družbeni plan z zveznim. Nekateri poslanci so bili mnenja, da bi bilo treba enakomerno obravnavati tudi strojne odseke in jim dati iste olajšave.

Nekoliko po 11. uri je pet partizanskih patrol, ki so prišle iz raznih smeri splitske okolice, pred spominskih ploščo osvoboditve Splita vzdignilo zastave, zatem pa položilo lovorjere venec na ploščo osvoboditve mesta.

Omenjene predloge je na zasedanju gospodarskih odborov sformuliral v imenu izvršnega svetov. Marijan Breclj, podpredsednik izvršnega sveta LRS.

Še o »neznanih letelih predmetih«

Iz številnih krajev v državi smo sprejeli poročila, da so opazili v ponedeljek jutrija na nebu »neznanne letelce«, ki so leteli v precejšnji višini ter z velikim hitrostjo brez vsake opazne. O pojavu »neznanih letelih predmetov« poročajo tudi iz Avstrije, Italije in Češkoslovaške. Zanimivo so tudi ugotovitve uslužbenecv silnoptične službe zemaškega letališča, ki so opazili večeraj jutrija okrog 6.20 ure štiri letelce predmete. Imeli so obliko jajca in so se svetili v oranžni barvi. Iz Šabca so poročali, da so videli 7 »neznanih letelih predmetov«, v Lukavcu v Bosni pa 4, dočim govorijo, vsa poročila iz Slovenije je o »enem« »neznanem letelcu« predmetu.

Naši strokovnjaki, fiziki, astronomi, letalci in meteorologi so sicer zelo rezervirani in izjavah o večerajšnjih pojavih čudnih letelih predmetov, toda so v tem, da so nam to še neznan in nepročena letelca »teles«, njihove izjave enotne. Nekateri pa so mnenja, da so bila to verjetno posebna, doslej še neznanja poskusna dirgalna letala.

Kdo zvišuje cene?

»Kdo zvišuje cene?« — roba tem naslovom smo dne 19. oktobra med drugim objavili podatek — poslalo nam ga je trgovsko podjetje »Drava Maribor«, da pacuje podjetje »Medex« med na terenu za po 230 do 300 dinarjev za kilogram.

Podjetje »Medex« je z ustreznimi dokumenti dokazalo, da ta vest ni resnična in da je torej podjetje »Drava Maribor« sporočilo netočen podatek. »Medex« je plačeval na terenu med najdražje po 240, prodaja ga pa: na deželo po povprečni ceni 274 dinarjev, na drobno pa 290 dinarjev.

Te dni se je končala mednarodna konferenca za riž, ki je trajala dva tedna v Tokiju pod pokroviteljstvom FAO.

Konferenci so prisostvovali delegati desetih držav. Sklenili so, da FAO razišče, zakaj se kvari riž na transportu iz jugovzhodne Azije in drugih držav.

Tržne cene v prejšnjem tednu

Pred pocenitvijo krompirja, fižola, zelja in druge povrtnine?

Beograd, 26. okt. (Tanjug). — Spritno tepega vremena se je prejšnji teden dovoz kmečkih pridelkov na mestne trge zelo povečal. V 25 večjih potrošniških skrediščih so se zato nekoliko pocenile vse vrste zelenjave. V nekaterih mestih pa tudi koruza. Se naprej naraščalo cene mesa, mleka in jaje, pa tudi sadja, čeprav v sezoni hkratu sadja, čeprav

V Sloveniji so pripeljali kmetje na mestne trge velike količine krompirja, tako da je se cena gibala od 19 do 13 din za kilogram. Vsega krompirja kmetje niti niso mogli prodati. Približno toliko je stal krompir tudi v mnogih mestih Hrvaške in Bosne ter Hercegovine, medtem ko je bil v Skoplju, Nikšiču, Zaječarju in še v nekaterih mestih dvakrat dražji. To je posledica slabe preskrbe, delno pa tudi velikih prevoznih stroškov. Fižol se je v mnogih mestih (Beograd, Split, Rijovaru, Venica) pocenil za 10 do 15 din, vendar je glede na letanilo kar do bro letino še vedno razmeroma drag. Pretrane so tudi cene zelja. Po mnenju strokovnjakov, ki obravnavajo probleme tržiš, morajo cene krompirja, fižola, zelja in druge povrtnine kazati padci, kajti letina teh pridelkov je bila takšna, da brez nadaljnega krija potrebe v državi. Potrebno je le organizirati enakomeren dovoz teh pridelkov na trge in z dovolj velikimi zalogami odpadnih cenah preprečiti dejavnost prekupevalcev, ki dvigajo po vseh cenah tem pridelkom. Cene svinjine, govedine in telatne so šle v nekaterih mestih (Reki, Zenici, Somboru, Sisku, Tuzli) in Beogradu znatno navzdol, v glavnem v samostojnih mesnicah. Otvoritev samostojnih mesnic je namreč dvignila stroške v zvezi z nabavo klavne živine razen tega pa plačujejo mesničniki še naprej najvišje cene za obrane živine. Pripraviti smemo pocenitve jaje, ker ne bi treba izvažati tako velikih količin kakor doslej. V velikih potrošniških skrediščih se opaža, da se manjša dovoz mleka zaradi čezpocenitve raste. Še glede na vse večjo pocenitve fižola, zelja in tuzna križca, cene le tu in tam padajo, in še to v glavnem je koruzi.

Kako je z zdravjem v kranjskem okraju

Mnogo več žena kot moških — Največ je bilo obolenj dihal, gibal in prebavil — Priljubljen je zdravnik — 17 posvetovainte za matere in otroka — Tudi zdravstvena služba se pripravila za bodočo komune

V soboto je imel okrajni ljudski odbor Kranj svojo sejo. Tu so odobrili med drugim razpravo o zdravstvu in socialno politiko, ker je bilo to poročilo zanimivo, vam iz njega prinašamo nekaj odlukov. V začetku naj povemo nekaj demografskih podatkov. Tudi prebivalstvo okrajja Kranj hitro raste. Imel okraj 80.390 prebivalcev, 31. maja letos pa 81.250. Od tega je bilo ob popisu 37.025 moških in 44.165 žena, konec maja letos pa 36.668 moč in 44.622 žene. Iz tega števila vidimo, da se je število moških še zmanjšalo, število žena pa je naraslo za 127. Tudi z rejstvi gre dobro. Vitalni indeks je 236,4, to se pravi, da pride na 100 moških 236,4 prebivalcev. Umrlivost dojenčkov je precej padla. Danes znaša še 4,32 odstotka na 100 živorojenih otrok.

Videli smo naraščanje prebivalstva, sedaj pa si še na nekaj številnih ogledno boleznih in sicer najbolj pogoste bolezni. Koliko zdravstveno okrajja prebivalstva je imel okraj 80.390 prebivalcev, 31. maja letos pa 81.250. Od tega je bilo ob popisu 37.025 moških in 44.165 žena, konec maja letos pa 36.668 moč in 44.622 žene. Iz tega števila vidimo, da se je število moških še zmanjšalo, število žena pa je naraslo za 127. Tudi z rejstvi gre dobro. Vitalni indeks je 236,4, to se pravi, da pride na 100 moških 236,4 prebivalcev. Umrlivost dojenčkov je precej padla. Danes znaša še 4,32 odstotka na 100 živorojenih otrok.

Na prvo mesto prišlo bolehal dihal vse od prepretili nabodov de pravih pljučan in grip. V prvem polletju letošnjega leta je bolehal na teh boleznih 1773 bolnikov, od njih 938 žensk. Druga mesta so po številu izgubljenih delovnih dni boleznih grip. Na teh boleznih je bolehalo 885 ljudi. Ki so z boleženjem izgubili 21.095 delovnih dni. Na tretjem mestu so bili delovni dnevi izgubljeni zaradi njuh je bolehalo 215 bolnikov, 13.277 dni itd. Največ obolenj je bilo v industriji gume. V letošnjem prvem polletju je tu obbolelo 72,4 odstotke vseh zaposlenih.

Objektivni gospodarski pogoj so doslej omogočali vzoredna razvoj zdravstvene službe s hitrim razvojem industrijskega. In tako je zdravstvena služba tudi v kranjskem okraju vredno stala. Treba jo bo zboljšati. K temu bi mnogo pripomrelo nov zdravstveni dom v Kranju, katerega so začeli graditi že leta 1953 in je sedaj v treh fazah gradnje. V letu 1954 bo omejena tudi zdravstvena ustanova v raznih zgradbah. Šolska ambulanta je v eni zgradbi, zobna v drugi itd.

Zaradi velikega pomanjkanja postelj v porodniški kliniki v Ljubljani se tudi odpira vprašanje, ali ne bi izbrani predmeti, da bi se dohodki odpreti v zdravstveni dom v Skoplju. Lokalni manjši porodniški oddelček z 20 posteljami, ki bi delno zadostil potrebam kranjskega okrajja.

Na področju kranjskega okrajja je sedaj še v celoti skrb za zdravje, ki pa so vse v naših prostorih ali pa v zasebnih ordinacijah sektorstih zdravnikov. Oprema in instrumentarij teh ustanov, sta pomembnejša. Tudi zdravstvena kadra, študi višjeje medicinske kadra silno pripomrelo v okraju. Da bi čimprej našli do njega, štipendira okraj 8 medicincev.

Objektivni gospodarski pogoj so doslej omogočali vzoredna razvoj zdravstvene službe s hitrim razvojem industrijskega. In tako je zdravstvena služba tudi v kranjskem okraju vredno stala. Treba jo bo zboljšati. K temu bi mnogo pripomrelo nov zdravstveni dom v Kranju, katerega so začeli graditi že leta 1953 in je sedaj v treh fazah gradnje. V letu 1954 bo omejena tudi zdravstvena ustanova v raznih zgradbah. Šolska ambulanta je v eni zgradbi, zobna v drugi itd.

Objektivni gospodarski pogoj so doslej omogočali vzoredna razvoj zdravstvene službe s hitrim razvojem industrijskega. In tako je zdravstvena služba tudi v kranjskem okraju vredno stala. Treba jo bo zboljšati. K temu bi mnogo pripomrelo nov zdravstveni dom v Kranju, katerega so začeli graditi že leta 1953 in je sedaj v treh fazah gradnje. V letu 1954 bo omejena tudi zdravstvena ustanova v raznih zgradbah. Šolska ambulanta je v eni zgradbi, zobna v drugi itd.

OB ROBU dogodkov

Predaja in prevzem oblasti v Trstu

Ob petih zjutraj je prišla italijanska vojska čez mejo pri Števanu na tržaško ozemlje — Številni izletniki iz Italije, ki so izkoristili popust na železnici, so bili opoharjeni za napovedano ceremonijo predaje oblasti na trgu »Unita«, ker generalov Wintertona in De Renzija ni bilo — Napadi posameznih irendentističnih skupin na slovenske lokale v Trstu in izzivanje po vaseh

Konec posarskega spora?

V ponedeljek zvečer sta vladi Zahodne Nemčije in Francije objavili sporazum o Posarju, s katerim dobi to sporno ozemlje evropski status in s katerim, upajo, je rešeno eno glavnih spornih vprašanj, ki je dosedaj zastiralo odnose med Francijo in Zahodno Nemčijo.

Evropski status mora se s plebiscitom odobriti prebivalstvu Posarja. Do podpisu mirovne pogodbe v Nemčijo bo status dokončen. Ministrski svet Zahodnoevropske zveze bo za Posarje imenoval komisarja, ki ne bo smel biti ni Nemec, ni Francoz, pa tudi ne prebivalec Posarja. Komisar bo skrbel za znanje politične odnose in za vprašanja obrambe. Odgovoreno bo svetu ministrov, ki ga imenuje v večini glasov, vendar po soglasju med Francijo, Zahodno Nemčijo in Posarjem. Komisar bo član sveta ministrov zahodnoevropske zveze, kjer bo imel poseben glas, ter član posebnega sveta zunanjih ministrov evropske skupnosti za prejem in jelo. Na generalno skupščino te skupnosti bo Posarje pošiljalo tri predstavnike.

Sporazum določa tudi popolno svobodo političnih strank, katerim pa preprečuje sleherni pomoč od zunaj. Posarska vlada mora v treh mesecih razpisati volitve v novi parlament. Gospodarsko sodelovanje med Posarjem in Zahodno Nemčijo bo po določilih sporazuma odsej večje, vendar pa ne bo smelo ogroziti dosedanjega francosko-posarskega sodelovanja. Dokler ne bo stopil v veljavno denar evropskega značaja, bo v Posarju veljal francoski denar. Francoska in nemška vlada sta se tudi sporazumeli, da naj se sedež evropske skupnosti za prejem in jelo preseli iz Luksemburga v Saarbrücken. Vse nemško premoženje, ki je bilo leta 1945 zaplenjeno, bo odsej last posarske vlade.

Takšna je zadnja vsebina sporazuma, ki je tokrat tedne vzdajal pozornost vsega sveta, in ki je spodbudila vse, da bo onemogočil uspešen zaključek pariških konferenc. Sporazum je našel v glavnem na dober sprejem v vseh zahodnih državah, vendar ga napačno edino nemške opozicijske stranke, ki trdijo, da ga ni možno smatrati za začasnega, ampak da pomeni ločitev Posarja od Nemčije.

V Franciji so, po prvih izjavah voditeljev raznih strank sodeč, sporazum sprejeli dobro. Prave nemške socialno demokratske stranke Mommer pa je besedilo sporazuma o Posarju ostro napadel in celo trdi, da daleč zaostaja za versaillesko pogodbo. Predsedništvo Adenauerjeve krščanske demokratske unije je v celoti odobrilo sporazum, ki jih je v Parizu podpisal Adenauer.

Kakor koli že, dejstvo, da sta Nemčija in Francija dosegli sporazum o najboljši bolni sporni točki, za kar ima glavno zaslug obojestransko popuščanje, je možno samo pozdraviti. Sedva ostane kljub doseglim sporazumom še mnogo stvari nejasnih in še mnogo vprašanih odprtih, celo takšnih, ki lahko pomorno okrožijo dobre odnose, h katerim so napravili v Parizu prvi korak. Takšno vprašanje je na primer vprašanje oborožitvene agencije, na drugi strani pa lahko tudi v Nemčiji pride do resnih težav, če bodo opozicijske stranke v v bodoče vztrajno napadale sporazum o Posarju.

John F. Dulles poroča

Prva seja ameriške vlade, ki so jo prenašali po televiziji in radiu — Predvolilni govor predsednika ZDA

WASHINGTON, 26. okt. (AFP). Sinoči je bila v Washingtonu seja ameriške vlade, ki so jo po televiziji in radiu.

Glavna točka se je bilo poročila ministra za imenjanje zadeve Johna Fosterja Dullesa o pariški konferenci. Po uvodni besedi predsednika Eisenhowerja je ameriški minister za zunanje zadeve ob navzočnosti 18 članov ameriške vlade izjavil, da so bili v Parizu sprejeti sklepi, ki jih prihodnost ne bo mogla oporekati. Po njegovem mnenju »pariški sporazumi ščitijo Sovjetsko zvezo pred obvojem nemškega militarizma prav toliko kot evropske države.«

Na vprašanje nekega člana vlade, kakšne so možnosti za razlikovanje sklenjenih sporazumov, je Dulles odgovoril, da bodo po njegovem mnenju parlamenti ratificirali sporazume, »ker to pot ni alternativne rešitve. Priporočil je, da mu je predsednik francoske vlade dejal, da je dolžnost Francije, da »načinoma doberšen del izpolnjenega časa.«

Na neko drugo vprašanje je Dulles odgovoril, da vsi sklepi v Parizu ne bodo stali Združene države Amerike niti centa, ker »to ni bil sporazum, po katerem bi moral kdo kaj plačati ali bi moral komu kaj obljubiti.«

Deklaracija Velike Britanije in ZDA o njuni udeležbi v zahodnoevropski zvezi, je izjavil ameriški minister, sta odstranila ovire, ki so se nanašale na dovoljeno vlogo Nemčije v Evropi.

Na koncu je Dulles izrekel priznanje sklenjenim sporazumom britanskega ministra za zunanje zadeve Anthonyja Eedna ter predlagal, da bi konference Adenauerja, ki bo prišel v ZDA, toplo sprejeli.

Trst, 26. okt. Slabo vreme je v Trstu. Ze od jutra vztrajno rosi jesenski dež, nad mestom leži siva megla, burja valovi morje. Zjutraj po 5. uri je prišla glavina italijanske vojske, določena za zasedbo Trsta in okolice, čez mejo pri slovenski vasi Števan. Dopolodne pa so se začeli zbirati ljudje na trgu »Unita« in ob obali, da bi prisostvovali največjemu dogodku dneva, predaji oblasti. Med njimi je bilo mnogo izletnikov iz Italije, ki so se pripeljali na 20 posebnih vlakih, številnih avtobusih in drugih vozilih. Pravijo tudi, da so nekateri plačali prostore, da bi bolje videli. Diplomatski zbor pa je čakal v hotelu »Excelsior«, pred katerim so bili postrojeni kabinjerji. Zaman so čakali. Ni bilo italijanskega generala De Renzija, niti generala Wintertona, ker mu niso zagotovili prehoda do hotela in poskrbeli za osebno varnost. Ameriški general Dabney pa je z ostalimi zaman čakal v hotelu in se je potem vkrčal na ladjo ter odpulil z ostalimi ameriški četami. Naj bo kakor koli, general Winterton je odšel brez slovesa. Ljudje pa so bili razočarani, ker ni bilo napovedanih ceremonij.

Martino o tržaškem sporazumu

Rim, 23. okt. (Tanjug). Minister za zunanje zadeve Gaetano pripravila po sinočnem razgovoru s predsednikom vlade Scelbo nadrobno poročilo o pariški konferenci devetih in ustanovitvi zahodnoevropske unije, ki ga bo podal na prihodnji seji ministrskega sveta konec tega tedna. Glede sklepov pariške konferencie je dal Martino izjavo za tisk, v kateri je rekel, da so končno razpršeni vsi dvomi in omahovanja, ki so se pojavili lani glede evropske integracije. Zaradi pripravljenosti in duha sodelovanja zahodnoevropskih držav se premagane vse težave, ki so se pojavile po neuspehu evropske obrambne skupnosti in ob ustanovitvi zahodnoevropske unije.

Diplomatska kronika

Beograd, 26. okt. (Tanjug). Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Aleksandar Ranković je sprejel danes ob 10. uri na protokolarni obisk indijskega veleposlanika v Jugoslaviji g. Rajeshwara Dajala.

Danes ob 11.30 je sprejel indijskega veleposlanika na protokolarni obisk tudi podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič.

Beograd, 26. okt. (Tanjug). Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič je sprejel danes ob 11. uri na poslovilni obisk došednjega francoskega veleposlanika v Beogradu g. Philippa Baučeta.

Delegacija novopriključnih krajev pri Stamatoviču

Koper, 26. okt. (Tanjug). Bivši poveljnik vojske uprave JLA polkovnik Miloš Stamatovič je sprejel danes dopolndne delegacijo prebivalstva novo priključnih krajev bivše cone A. Delegati, ki jih je vodil predsednik ljudskega odbora Koprna Ernest Vatovec, so ostali 45 minut in mu razložili probleme svojih krajev ter izrazili zadovoljstvo, ker so bili priključeni Jugoslaviji.

Delegacija jugoslovanske vojne mornarice v Atenah

Atene, 26. okt. (Tanjug). — Delegacija Jugoslovanske vojne mornarice s poveljnikom Matom Jerkovičem, ki je na prijateljskem obisku pri grški mornarici, je danes obiskala pomorske naprave in ladje v grškem vojaškem pristanišču Skaramangi. Opoldne je kontraadmiral Bakas priredil na čast jugoslovanskim gostom kosilo, ki se ga je udeležilo več častnikov grške vojne mornarice.

Govorci o rešitvi tržaškega spora, je italijanski zunanji minister dejal, da so na konferenci v Parizu govorili o tem sporazumu kot znamenju evropske solidarnosti in pripravljenosti držav za mirno reševanje tudi najtežjih problemov. V tem smislu so vsi ministri za zunanje zadeve ocenili rešitev tržaškega vprašanja kot dejanje popuščanja napetosti v svetu in utrjevanja miru, je zaključil svoja izjavjanja minister Martino.

Enakopravnost in stremljenje po medsebojnem prijateljstvu

»Primorski dnevnik« o bodočih nalogah slovenskega prebivalstva v Trstu

Trst, 26. okt. (Tanjug). — »Primorski dnevnik« je objavil davi uvodnik predsednika tržaške Osvobodilne fronte Franca Stoka, v katerem pravi, da mora slovensko prebivalstvo v Trstu svojo borbo za enakopravnost na vseh področjih vključiti v borbeni program vsega tržaškega demokratičnega gibanja, v katerem mora odigrati vlogo močnega usvarjalnega činitelja. »Naše pravice so uzakonjene in za vedeti se moramo, da bodo zares tudi spoštovane, kajti, vrtnice na storo ne sme in ne more biti. Kot budni čuvarji in naši zavezniki v boju za boljše prihodnost, so z nami narodi naše matične domovine. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se sedanja Italija zavezuje, da nam bo vsaj deloma povrnila škodo, ki nam jo je prizadejal fašizem. Naši narodni in kulturni domovi

bodo zrastle kot plodovi naše težke borbe proti krivici in kot simbolična odškodnina za vso povzročeno škodo. Na koncu članka je rečeno, da morata ostati v programu naprednih Slovencev v Trstu še naprej stremjenje po mirnem skupnem življenju tukajšnjih slovenskih in italijanskih demokratičnih množic ter borba za mir in prijateljstvo med Italijo in socialistično Jugoslavijo.

Napredek v zvezah med Kitajsko in Indijo

Tiskovna konferenca predsednika Nehruja v Pekingu

Hongkong, 26. okt. (Reuter) Indijski predsednik Nehru se je vrnil v Peking po obisku Mandžurije, kjer je bil obiskal mesta Senjang, Anšan in Dajren.

Hongkong, 26. okt. (Reuter) Predsednik indijske vlade Džavaharal Nehru je izjavil danes na tiskovni konferenci v Pekingu, da se je »precej sporazumel« s predsednikom kitajske vlade Ču En Lajem.

Po vesti radio Pekinga je Nehru dejal da v razgovorih med njim in kitajskim predsednikom »nj bilo resnih razlik, karosta. Ameriška vlada pričakuje, da bodo v tem smislu v Južnem Vietnamu izvedli potrebne reforme.

prepričanje, da bo njegov obisk na Kitajskem prispeval za boljše zveze med tema državama in koristil svetovnemu miru. O svojih razgovorih s Ču En Lajem je dejal, da je bil

NOVICE V SLIKI

BEograd, 26. okt. — Predsednik Josip Broz-Tito je danes opoldne sprejel v Belem dvoru direktorja ameriške uprave za pomoč tujini g. Harolda Stassen na, ki je na obisku v naši državi. Predsednik Tito je zadržal gosta in njegovo spretnost, v katerem sta tudi direktor oddelka za Evropo Charles Urshel in došednji direktor tega oddelka Walter Ringer, na kosilu. Včeraj pa je g. Harolda Stassen sprejel podpredsednik zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanovič. V izbrnem razgovoru sta protila vprašanj o gospodarskega sodelovanja med obema državama. G. Stassen je bil pred tem sprjet tudi pri dr. Alešu Beberju, ki zastopa odsotnega državnega tajnika za zunanje zadeve Kočo Popoviča. Danes dopolndne je direktor ameriške uprave za pomoč tujini g. Stassen v spremstvu državnega svetnika v sekretariatu za zunanje zadeve Stanislava Kopčeka obiskal tovarno letalskih motorjev »21. maj« in tovarno precizne mehanike »Teleoptiki« ter si z velikim zanimanjem ogledal delovni proces v obeh podjetjih in se je pohvalno izrazil o proizvodnih teh tovar. Na sliki Harold Stassen s svojimi sodelavci med obiskom pri podpredsedniku zveznega izvršnega sveta Svetozarju Vukmanoviču.

Mnogo upanja za doseg dobrih odnošajev

Poslanik dr. Gregorič o razvojnih možnostih jugoslovansko-italijanskih zvez

Beograd, 26. okt. (Tanjug). Eno izmed najvažnejših vprašanj v razvoju jugoslovansko-italijanskih zvez, ki se ga je treba nujno lotiti, je medsebojno spoznavanje javnosti s kulturnimi, gospodarskimi, političnimi in drugimi razmerami v obeh državah, je izjavil danes v razgovoru z diplomatskim urednikom Tanjuga jugoslovanski poslanik v Rimu dr. Pavle Gregorič. Nemogoče si je zamisliti dobro in koristno sodelovanje med dvema sosedoma brez medsebojnega spoznavanja. Zato bo treba v prvem času mnogo storiti za kulturno zблиžanje med italijan-

skim narodom in jugoslovanskimi narodi. Za to so mogoča številna pota in načini. Mislim, da bo zamenjava kulturnih in javnih delavcev mnogo prispevala k medsebojnemu razumevanju, s tem pa tudi dobrih zvezam med našima državama.

Na vprašanje, kakšne so možnosti za jugoslovansko-italijansko sodelovanje, je poslanik Gregorič odgovoril, da so po sklenitvi sporazuma o Trstu zelo ugodne. Ze zemljepisni položaj in gospodarski razvoj Italije in Jugoslavije, je nadaljeval, sta takšna, da naravnost narekujejo gospodarsko sodelovanje, kjer se da v razmeroma kratkem času sorazmerno največ storiti, saj bi bilo treba to sodelovanje samo razširiti in poglobiti. Nedavno posvetovanje v državnem sekretariatu za zunanje zadeve je pokazalo, da je temu vprašanju posvečena posebna pozornost, znano pa mi je tudi, da italijanski krogi zelo žele, da bi se gospodarsko sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo čim bolj razširilo.

O kulturnem sodelovanju med obema državama je poslanik Gregorič dejal, da so zelo velike možnosti za to, ker obe strani želita tako sodelovanje in so za to dani najugodnejši pogoji.

Na vprašanje, kaj misli o obiskih novinarskih delegacij, je poslanik Gregorič odgovoril, da bi bil obiski takih delegacij

nenavadno koristni za medsebojno sodelovanje in da bi tako zelo hitro izginila neobveštenost italijanske javnosti o Jugoslaviji. Izjava predsednika republike Tita in nedavne izjave predsednika italijanske vlade g. Scelbe dajejo mnogo upanja v uspeh vseh naporov za zgraditev dobrih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo, je dejal na koncu razgovora minister Gregorič.

Jugoslovanski poslanik v Rimu dr. Pavle Gregorič se vrača drevi na svojo dolžnost v Italiji.

Tri zahodne države še niso začele s posvetovanji

London, 26. okt. (Tanjug). Po izjavah zastopnikov britanskega ministrstva za zunanje zadeve se tri zahodne sile še niso začele posvetovati o stališču do zadnje sovjetske note in se tudi še niso dogovorile, o obliki medsebojnega posvetovanja.

Glede želje sovjetske vlade, da bi na četrtini konferenci razpravljali o svobodnih volitvah za vso Nemčijo, je uradni zastopnik zunanje ministrstva opozoril na članek, ki ga je napisal 9. oktobra v »Tribune« podpredsednik Vzhodne Nemčije Ulbricht, da »bi morale biti volitve v Vzhodni Nemčiji« vzor za izvedbo volitev v vsej Nemčiji. Tako stališče o »svobodnih volitvah« v Nemčiji pripisujejo tudi sovjetski vladi.

Kdo bo dal poročila za status Posarja?

London, 26. okt. (AFP) Danes so v ministrstvu za zunanje zadeve izjavili, da britanska vlada še ni proučila zahteve viad Francije in Nemčije o poročitvah, ki bi jih morali dati Velika Britanija in ZDA glede statusa Posarja. V tukajšnjih diplomatskih krogih opozarjajo na mnenje današnjega »Timesa«, po katerem bi bilo morda bolj koristno, da bi dale tak poročila vse sile zahodnoevropske zveze, s čimer bi poudarili »evropski pomen dosežene rešitve.«

Negativno stališče

ZDA in Velike Britanije do sklada OZN za gospodarski razvoj

New York, 26. okt. (AP) — Zastopnika Velike Britanije in ZDA sta včeraj ponovno govorila v političnem odboru Generalne skupščine proti ustanovitvi posebnega sklada ZN za gospodarski razvoj. Zastopnik Iraka, Čila, Brazilije in Sirije so podprli resolucijo 20 držav, v kateri predlagajo ustanovitev posebnega sklada za pomoč nerazvitim državam.

Ameriški in britanski delegat sta zahtevala od gospodarskega odbora, naj bi sprejel

belgijski predlog, ki predlaga vladam držav članic OZN, da bi ponovno proučile svoja stališča do predloga za ustanovitev posebnega sklada. Ameriški delegat Strauss je dejal, da ZDA za sedaj niso pripravljene prispevati za ta sklad in omenil razne ameriške dvostranske programe pomoči nerazvitim državam. Zastopnik Velike Britanije Randall je izjavil, da bi, dokler imajo stroški za obrambo prednost pred slehernim programom za gospodarski razvoj, vsaka resolucija v tem smislu »samo škodovala ugledu Združenih narodov«. Tudi britanski delegat je našteval obveznosti svoje države in dejal, da Velika Britanija ne more dati nobene dodatnega zneska, dokler ne bo sklenjen splošni sporazum o razorožitvi.

Haile Selassie povabljen v Svico

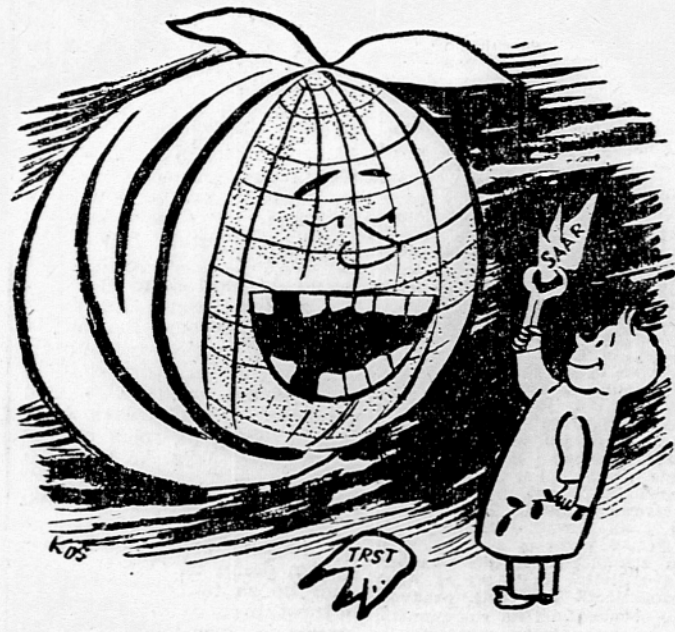
Bern, 26. okt. (Reuter) Etiopski cesar Haile Selassie bo obiskal Svico od 25. do 28. novembra letos. Etiopski suveren bo prišel na državni obisk v Svico na povabilo švice vlade. Program njegovega bivanja bo objavljen v kratkem.

TELEGRAMI

LONDON, 26. okt. (AFP). Britanski časopisi so davi objavili poročilo iz Teherana, da bo Velika Britanija dala Perziji posojilo 10 milijonov funtov, brž ko bo Medžils ratificiral sporazum o petroleju.

TEHERAN, 26. okt. Kakor pišejo teheranski časopisi, bo Perzija tudi v naslednjem finančnem letu dobila ameriško pomoč 98 milijonov dolarjev, iz kreditov za tehnično pomoč pa 21 milijonov. Banka za uvoz in izvoz bo perzijski vladi verjetno odobrila posojilo 60 do 100 milijonov dolarjev.

NEW YORK, 26. okt. Bivši svetovalec pooknega predsednika Roosevelta, sedaj kandidat za guvernerja v državi New York Averell Harriman je včeraj grajal politiko Eisenhowerjeve vlade, ki dobavlja sredje arabske države

— Zos je, da ruvanje nob bolj, je pa za bodoče je bolečina manj (Carikatura: B. Kos)

Bela krajina na poti napredka

V Beli krajini si danes ob podpori ljudske oblasti pridno gradijo srečnejšo bodočnost. Tako so iz republiškega sklada za pomoč nerazvitim okrajem določili 3 milijone za prosveto, nad 4 za zdravstvo in socialno skrbstvo, 3 za ureditev okrajne zgradbe, 1 milijon dinarjev so dali občini Adlešiči, poldrug milijon pa Vinici za komunalno dejavnost. Od nadaljnjih 126 milijonov dinarjev, ki jih je dobil črnomaljski okraj so namenili 30 milijonov dinarjev za gradnjo tovarne pletenin v Metliki, 25

Znatno povečanje industrijske proizvodnje

in druga podjetja. Belokranjci se dobro zavedajo, da jih naša skupnost ni pozabila, zato pa si tudi z požrtvovalnostjo in vnmemo gradijo srečnejšo bodočnost.

V Semiču bodo 28. oktobra praznovali občinski praznik

V Semiču stopajo po poti napredka. Preuredili so si restavracijo s prenočišči, bife in čevljarstvo delavnico kmetijske zadruge. Ob fizikalnem domu si je »Partizan« uredil novo igrišča in pridno dela. Zeleti bi bilo, da bi ga z dejavnostjo posnemalo predvsem Kulturno-prosvetno društvo,

ki v zadnjem času ne kaže nikake dejavnosti, menda samo zaradi tega, ker nima režiserja, čeprav bi se med tamkajšnjim učiteljstvom moral najti.

Letos bodo v Semiču razširili podjetje »Telekomunikacije«, ki zaposluje številne domačine, že v preteklem letu pa je občinski odbor ustanovil nekaj trgovskih poslovalnic in mizarstvo delavnico. Za bodoče ima občinski ljudski odbor še lepe načrte, ki jih bodo lahko čimprej izvedli samo če bodo volivci v zborih pridno sodelovali s predlogi. Pozabili tudi niso tisti, ki so med narodnoosvobodilno vojno žrtvovali svoja življenja. Tako so na cerkvi pri Sv. Duhu vzidali spominsko ploščo in uredili obzidano gredu. Tu je bilo ustrelnih 14 mladih ljudi.

Semičani bodo praznovali svoj občinski praznik 28. okt. in vabijo nanj vse bivše člane Slovenskega narodnega gledališča, ki so ga med vojno prav tu ustanovili. Za ta praznik se v Semiču pridno pripravljajo.

Proslava 35-letnice SKOJ v Šaleški dolini

Mladina Šaleške doline in šoštanjskega narajša se prav marljivo pripravljajo za proslavo ustanovitve prvega aktiv SKOJ v Šaleški dolini. V ta namen bo priredil okrajni komite LMS v Šoštanju 29. in 31. oktobra proslavo v Pesjem pri Velenju, znanem rudarskem naselju v tem kraju je bil namreč v letu 1917 ustanovljen aktiv SKOJ. Med ustanovitelji je bil tudi sedanjí predsednik okrajnega ljudskega odbora v Šoštanju tov. Tone Ulih — Kristl. S proslavo bodo zabeli že v soboto. Tega dne popoldne bo veliko tekmovanje v vojaških in športnih panogah obveznikov predvojske vzgoje, zvečer pa bo v domu Zveze borcev v Pesjem velika prireditev s kulturno-umetniškimi programi. V nedeljo ob 9. uri dopoldne bo odkritje spominske plošče v Pesjem pri Mešanju, v hiši, kjer je bil ustanovljen aktiv SKOJ. Po slavnostnem govoru bo tu nastop zbranih pevskih zborov Šaleške doline, gošč in parada obveznikov predvojske vzgoje v šoštanjskem okraju. (mb)

Tolmin

V Tolminu so razpravljali o regulacijskem načrtu

Pred kratkim je bil v Tolminu zbor volivcev, ki se ga je udeležilo lepo število meščanov. Odbornik ljudskega odbora mestne občine, Anton Malnaršič je na zboru govoril o komunalni dejavnosti, predsednik Franc Rutar pa o regulacijskem načrtu mesta, ki bo povsem spremenil današnji videz Tolmina. Po načrtu bodo morali preurediti in razširiti ulice in ceste, da se bo promet lahko neovirano razvijal. V načrtih imajo tudi gradnjo vrste velikih objektov: upravnega poslopija podružnice Narodne banke, Zdravstvenega doma, pošte, doma JLA, šolskega poslopija nižje gimnazije, športnega igrišča, kopalnice, raznih parkov in vrtov, poslopija bodoče železniške postaje in vrste stanovanjskih hiš s 128 družinskimi stanovanji. Vse te zamisli nameravajo uresničiti v 20 letih.

Po poročilih se je razvila živahna razprava, v kateri so volivci k predlogom stavljali razne pripombe in dopolnitve. Vsji

so se po končanem zboru zadovoljni razšli, saj so uvideli, da se ljudje, ki so jim poverili vodstvo občine trudijo in zanimajo za gospodarski in kulturni napredok. —p

ZA VEČJI RAZMAH OBRTI

V prizadevanju za lahko industrijo so na Tolminskem precej zanemarjali obrt, ki močno izumira. Dosedanjim socialističnim obrtnim obratom so posvečali le malo pozornosti. Kaže se pa, da bo v bodoče boljše. Gospodarski svet pri OLO v Tolminu se je v zadnjem času večkrat sestel s predstavniki socialistične obrti in tako spoznal njene potrebe in težave. Prav zaradi tega, pa tudi zato, da bi se razvoj obrti na Tolminskem pospešil, je OLO namenil v te svrhe 10 milijonov dinarjev. Analiza stanja obrti na Tolminskem je pokazala potrebo ustanovitve novih obrtnih delavnic in izpopolnitve že obstoječih. Gospodarski svet in občina zbornica sta mnenja, da je treba najprej podpreti obstoječe obrtne obrate in šele nato ustanovljati nove. Marsikje se

opazi, da se obrati otepaajo javencev, zato bo treba poskrbeti, da se to v bodoče ne bo več dogajalo. Nekateri obrti, predvsem dimnikarstvo in tapetništvo, ki imata trenutno najmanj javencev, močno nazadujeta. Danes je na Tolminskem samo 34 obrtnih delavnic državnega sektorja, 31 delavnic pa imajo kmetijske zadruge. —t.

Zlata poroka v Zagorju

Te dni so imeli v Zagorju prvo civilno zlato poroko. Zakonca Frančiška in Franc Gosliča sta praznovala 50-letnico skupnega zakonskega življenja. V poročni sobi ljudskega odbora v Zagorju jima je čestiti ke jubileju predsednik Ljudez Laskač, ki je ob tej priliki poudaril razliko med nekdanjim časom, ko so rezili kruh delavcem kapitalistični delodajalci, in sedanjim časom, ko delovni ljudje sami upravljajo svoja podjetja. Oba zakonca sta se ozirala v svojih življenju mnogo trudili, da sta prebrala svoje štiri otroke, vendar pa sta jih vzgojila v naprednem duhu. Tov. Gosliča je že z osemnajstim letom vstopil v napredno sindikalno organizacijo in se je odlično vedno boril za koristi delavskega razreda, med vojno pa je gostinčar in moralno podpiral OF. Tov. Gosliča je delal v rudniku od l. 1898 do 1950 in ni v tem času zamudil nobenega delovnega dne, razen nekaj dni, ko je bil v bolnišnični stanju. V letih, ko je delal pri rudniku, se je izmenjeval 14 direktorjev. Obema zlatoporočencema čestitamo tudi mi k reddenju jubileja in jima želimo še mnogo srečnih in zdravih let!

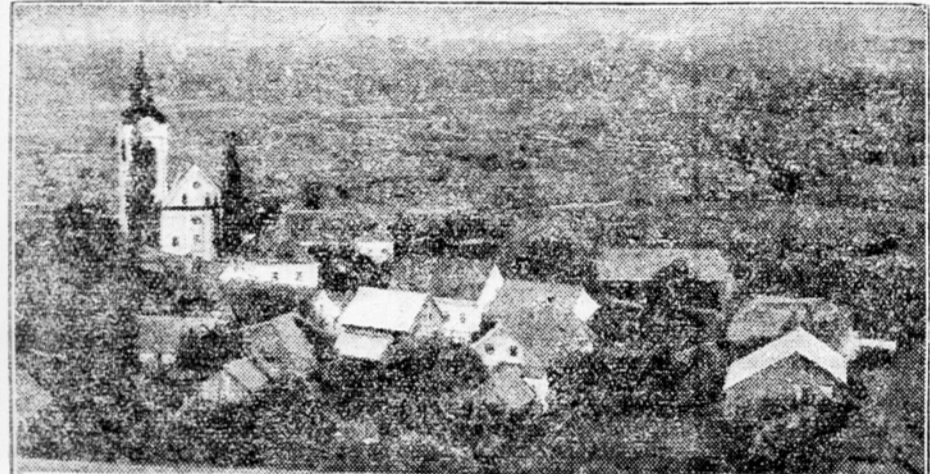
ROČNA DELA OPRAVLJA Z NOGAMI

Ko se je zakonca Martina in Katrini Medved v Jablanah v ptujskem okraju rodil šest otrok, neklica Angela, sta v svojo veliko žalost ugotovila, da imata novorojenček, ki je sicer pravilno razvit, hroni ročica. Za starše je bil to huda udarec. Posebno se zaradi tega, ker je družina živela »iz rok v usta« in je imela nekaj seboj največjo skrb, kakor se vaiti otroke, ki jih je bilo nekaj let pozneje že deset, čimprej do kruha.

Z malo Angelco so obiskovali zdravniki, toda vse je bilo zaman. Od drugega do šestega leta se je tudi hianila na ta način. Toda nagne so ji z leti postajale manj gibčne in tako so ji morali pri jediti, umivanju in drugih delih prisikovati na pomoč drugih, v prvi vrsti mati. Leta 1940 pa se je staršem posrečilo, da so s pomočjo dobrosrčnih ljudi našli za Angelo prostor na ortopedski kliniki v Zagrebu. Tam ji sicer niso mogli dati tega, za kar jo je prikršala narava, vendar so jo naučili marširati, kar ji danes koristi, tako da ni povsem neboljena. Leta 1942 pa so jo ustajali poslali domov kot napačno Slovenko.

Močna volja do dela in nagnjenost sta pripomogli, da Angela danes lahko opravlja v veliki meri nogo za vsa dela, ki so namenjena rokam 23-letnega dekletje znano kot dubra pestilica. Mnogim je že izdelala lepe torčice, nagačev, vendar so jo naučili marširati, kar ji danes koristi, tako da ni povsem neboljena. Leta 1942 pa so jo ustajali poslali domov kot napačno Slovenko. Močna volja do dela in nagnjenost sta pripomogli, da Angela danes lahko opravlja v veliki meri nogo za vsa dela, ki so namenjena rokam 23-letnega dekletje znano kot dubra pestilica. Mnogim je že izdelala lepe torčice, nagačev, vendar so jo naučili marširati, kar ji danes koristi, tako da ni povsem neboljena. Leta 1942 pa so jo ustajali poslali domov kot napačno Slovenko.

Pogled na Semič

Zakaj ni na goriškem trgu svežega mesa divjačine

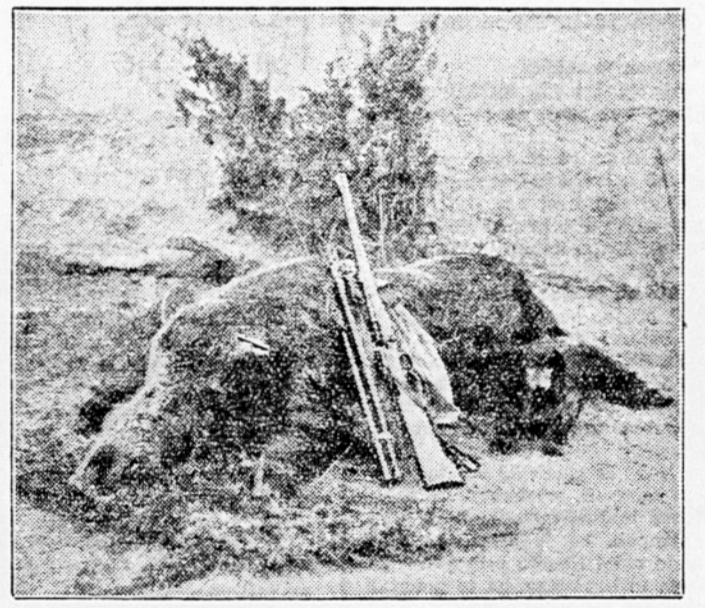
Na Goriškem se klati po gozdovih okrog 150 divjih prašičev, ki povzročajo kmetom mnogo škode

Na Goriškem sploh ni najti na trgu in v trgovinah z mesom in mesnimi izdelki mesa divjačine. Marsikdo misli, da so lovski revirji v teh krajih brez divjadi ali da so lovci zanič. Nekateri tudi mislijo, da lovci vsjo divjad, ki jo uplenijo, pojedjo s svojo družino ali pa se goste s prijatelji.

Resnici na ljubo moramo povedati, da vsa ta domnevanja ne držijo. Odstrle plenitelje divjadi se izvaja načrtno, v kolikor je sreča lovcem naklonjena. Lovci so pripravljani prodati marsikatero divjad, le nikogar ni, da bi odkupoval za prodajo v trgovski mreži. Podjetje »Živino-promet« v Gorici, ki bi moralo za to skrbeti, je celo odklonilo ponudbo lovske zveze za prevzem divjačine, češ da z njo kupčija ne bo šla in da ljudje povprašujejo le po teletini in svezem govejem mesu. To je razumljivo, saj potrošniki se niso videli v mesnici divjih zajcev, srnjakov, jerebic, fazanov in divjih prašičev. 170 kg težkega divjega prašiča, ki ga je nedavno ustrelil Peter Mrak iz Puštal na Grgarskem, je bilo to podjetje sicer pripravljeno prevzeti, a le meso v če-

trtih in le za predelavo, kakor so povedali pri lov. zvezi Lovčev pa je divjega prašiča lepo v domačem kraju dal iz kosmatega kožuha in meso po zmerni ceni na mah prodal. Tu di lovec Turk na Livku je prejel kakor v polovici dneva razprodal meso 150 kg težkega divjega prašiča. V Ajdovščini so se prejšnjo nedeljo na lovskega taboru ljudje skoraj stekli za srečke srečolova, ki ga je organizirala goriška lovska zveza. Celo Ljudska milica je morala posredovati, da je napravila red pred paviljonom, kjer so prodajali srčke, za uplenjeno divjad. Tako je tu 149 ljudi do dobilo večje ali

manjše kose divjačine in divje perjadi. To vse pomeni, da bi ljudje radi posegli po svežem mesu divjačine. Treba bi bilo le organizirati odkup in določiti primerne cene po kvaliteti, ki bi bile dostopne potrošnikom. Tako bi dobili tudi lovci več veselja za lov na divje prašiče, ki so postali prav velika nadlega za kmetovalce, saj je okoli 100 kmetov samo iz občine Kanal vložilo prošnje pri OLO v Novi Gorici za povračilo škode, povzročene po divjih prašičih, ki so jim uničili več stotov krompirja in koruze. Prašičji prihajajo že celo do Starega grada pri Kanalu. Pravijo, da je na Goriškem vsega okrog 150 divjih prašičev in med njimi celo taki, ki tehtajo tudi do 200 kg. Letos so jih postrelili le okrog 30. —jp

DOL PRI HRASTNIKU

V občini Dol pri Hrastniku so pred kratkim dokončali gradnjo ceste proti Turju, kar jih je stalo okrog 150.000 dinarjev. Pri tej gradnji so opravili tudi 216 prostovoljnih delovnih ur in 76 ur za prevoze. Kmalu bodo dokončana tudi dela na cesti proti Koviču, cesta proti Trbovljam. V Zagorju so do začetka oktobra zbrali 356 naročnikov (brez okolič), v Trbovljah pa 685 (z okolič). Prav slabo pa stoji glede nabiranja naročnikov v Hrastniku, kjer se bori za naročnike le uslužbenka v tenožnjih knjigarni, tako da ima Hrastnik samo 69 naročnikov. V Radečah so le delno boljše in so zbrali 122 naročnikov. Čeprav poteka akcija za zbiranje naročnikov v Trbovljah še dokaj zadovoljivo, zlasti v Cementarni in S.T.T. se v trbovljskem rudniku ne morejo povoljiti, saj je na Prešernovo knjiznico naročnikov le 40 rudarjev. Zanimivo pa je, da predvsem na terenih odklanjajo pristop predvsem tisti, ki so dobro situirani, kar je seveda zelo žalostno!

Dan upokojencev v Trbovljah

Cez nekaj dni bodo v Trbovljah prvič stavili dan upokojencev, ki ga bodo združili z večjo kulturno prireditvijo ter razvijenim zastavo, ki je doslej še nima nobena zasavska podružnica društva upokojencev. Da bi ta slovesnost čim lepše uspela, je prevzel pokroviteljstvo nad celotno prireditvijo OSS, ki hoče z dnevnim upokojevcem dati priznanje vsem veteranom dela, ki so s svojimi dolgoletnim opravljanjem službe že prepevali svoj delež k graditvi socialistične družbe.

Preloženo naročnikovo Premalo naročnikovo

Na zadnji sedl okrajnega odbora Prešernove družbe so ugotovili, da je največ članov Prešernove družbe v Zagorju in v Trbovljah. V Zagorju so do začetka oktobra zbrali 356 naročnikov (brez okolič), v Trbovljah pa 685 (z okolič). Prav slabo pa stoji glede nabiranja naročnikov v Hrastniku, kjer se bori za naročnike le uslužbenka v tenožnjih knjigarni, tako da ima Hrastnik samo 69 naročnikov. V Radečah so le delno boljše in so zbrali 122 naročnikov. Čeprav poteka akcija za zbiranje naročnikov v Trbovljah še dokaj zadovoljivo, zlasti v Cementarni in S.T.T. se v trbovljskem rudniku ne morejo povoljiti, saj je na Prešernovo knjiznico naročnikov le 40 rudarjev. Zanimivo pa je, da predvsem na terenih odklanjajo pristop predvsem tisti, ki so dobro situirani, kar je seveda zelo žalostno!

Voznikom, pešcem in kolesarjem v opomin!

Kljub dnevnemu obveščanju o prometnih nezgodah, njih vzrokih in posledicah ter kljub poostrenim ukrepom zoper krivce, je prometnih nezgod še vedno mnogo. Statistika za mesec septembra kaže, da je bilo v Sloveniji registriranih 8 smrtnih prometnih nezgod, ki so zahtevale hude telesne poškodbe, več kot sto žrtev pa je bilo laže telesno poškodovanih. Razen teh je bilo še vrsta manjših nezgod, ki pa niso bile prijavljene. Dogaja se namreč, da številna krčenja raznih vozil ostanejo skrita, za kar poskrbijo krivci nezgod, ki se boje kazni. Največ prometnih nezgod (59%) je bilo zaradi trčenja med motornimi vozili. Šestnajst nezgod so zakrivilji pešci, ki hodijo po cestah in ulicah kot slepe bure, ne da bi se ozirali na prometne znake, prečkajo križišča, se neprevidno umikajo vozilom in je seveda zaradi takega početja nezgoda mnogokrat tu. V Ljubljani so na naše najbolj prometne ceste in ulice prepletene z belimi pasovi, ki so namenjeni predvsem za motorna vozila, ki se jim povzročijo izognili kakršnekoli karambolu. Toda kot kaže statistika, pešci teh pasov ne vidijo in verjetno mislijo, da so le za okras asfaltiranega tlaka. V letošnjem septembru je bilo 13 trčenj med vprežnimi in motornimi vozili, ki so jih povzročili izognili vozilom. Ti so poleg kolesarjev nedisciplinirani uporabniki cest. Posebno podeželski vozniki se ne ozirajo na prometne predpise. Tem je vseeno, ali vo-

V septembru je bilo zaradi prometnih nesreč osem mrtvih in večmilijonska gospodarska škoda

znežode zaradi vožnje vstric, zaradi odprega dežnika, ki ga v deževnem vremenu držijo pred sabo itd. Pred nekaj dnevi se je na Goriški cesti v Ljubljani pripetila smrtna nesreča prav zaradi tega, ker je kolesar imel odprt dežnik na kolesu in je zaletel med konje. Voz, natovljen s premogom, ga je do smrti povozil. Razen tega je še vrsta drugih neprevidnosti, ki so lastne kolesarjem. Med vzroki prometnih nesreč je bilo tudi 11 primerov zaradi prehitre vožnje, posebno pri prehodu iz betonske na asfaltno cesto. Teh primerov je največ na cesti Ljubljana—Logatec. Premogni šoferji pozabljajo, da se je treba pri hitrosti vožnje ravnati po stanju ceste in po stanju vozila samega. Razen človeških žrtev, ki so jih zahtevale prometne nesreče v letošnjem septembru, je bilo tudi ogromno materialne škode. Okrog 40% vozil je zaradi nesreč neposredno za promet. Smrtno žrtve, številni poškodovanci in več milijonska materialna škoda, ki gre na račun skupnosti, naj bo ponovno resen opomin vsem, ki vozijo ali pa hodijo po naših cestah.

gih neprevidnosti, ki so lastne kolesarjem. Med vzroki prometnih nesreč je bilo tudi 11 primerov zaradi prehitre vožnje, posebno pri prehodu iz betonske na asfaltno cesto. Teh primerov je največ na cesti Ljubljana—Logatec. Premogni šoferji pozabljajo, da se je treba pri hitrosti vožnje ravnati po stanju ceste in po stanju vozila samega. Razen človeških žrtev, ki so jih zahtevale prometne nesreče v letošnjem septembru, je bilo tudi ogromno materialne škode. Okrog 40% vozil je zaradi nesreč neposredno za promet. Smrtno žrtve, številni poškodovanci in več milijonska materialna škoda, ki gre na račun skupnosti, naj bo ponovno resen opomin vsem, ki vozijo ali pa hodijo po naših cestah.

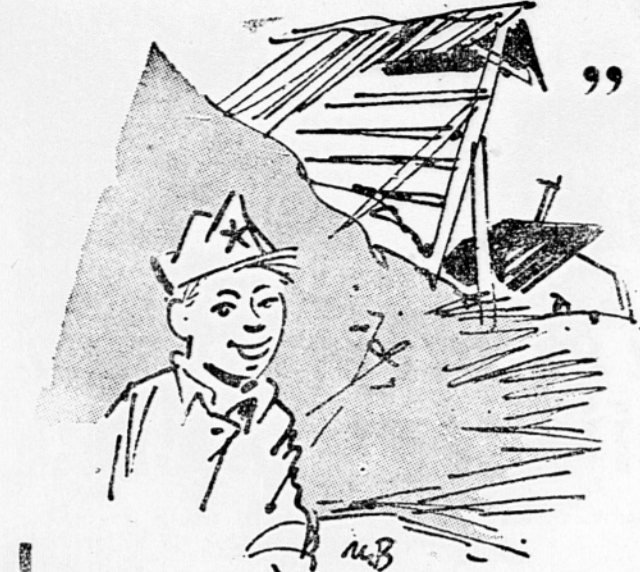
Pazite na otroke!

Pazite na otroke!

NAJDIHOJCA

„U BOLBO JE SU...“

Janez in Nace in še en Janez in potlej še Pavel so ležali na kozolcu in grizli jabolka. Včasih je segel kdo izmed njih globoko v seno, kjer so bila nakopičena (Janez si je tam napravil svojo lastno zalogo), izvlekel je dve ali tri, jih ogledal in pretipal, izbral ono, ki mu je najbolj ugajalo, in ugriznil. Vse to so delali nekako nestrpno, kakor da se jim nekam muči. In nič niso govorili.

Prav, ko je segel v seno Janez številka ena, lastnik zaloga je s hriba prinesel veter žvižig in takoj nato še enega. »So že tu!« je rekel Janez. Izvlekel je prazne roke iz sena in skočil na noge. Vsi so že vstali. Stali so in vlekli na ušesa. Janez se je sklonil skozi brano. Takoj je potegnil glavo nazaj in zašepetal: »Pobje, za hišo moramo iti. Naša mama je pod medovko.«

»Pobje« so pokimali in se pričeli kakor mačke spuščati na zadnji strani po rantah s kozolca. Na stopnicah bi jih lahko kdo videl. Ko so prilezli dol, so se sklonili in tiho drug za drugim stekli za hišo in v hrib. Pod medovko je ležala mama in dremuckala. Skozi okno male izbe je gledala Anka za fanti in začivala za Janezom: »Tam gol so pa Vhovci. S kamni in plečkami.« »Boš tiho, smrklala!« je zarenčal Janez in stekel za drugimi. Na vrhu hriba je bila nekaka meja med vasema. In tam, »na svojem«, so čakali Vrhovci. Bili so vsi Cepuhovi in Andrejkovi in Grdinovi in... Bilo jih je za celo vojsko. Ležali so v resni in poleg njih je ležal kup kameňja in gorjač. Ko so zagledali Kamenske, so vstali in stopili

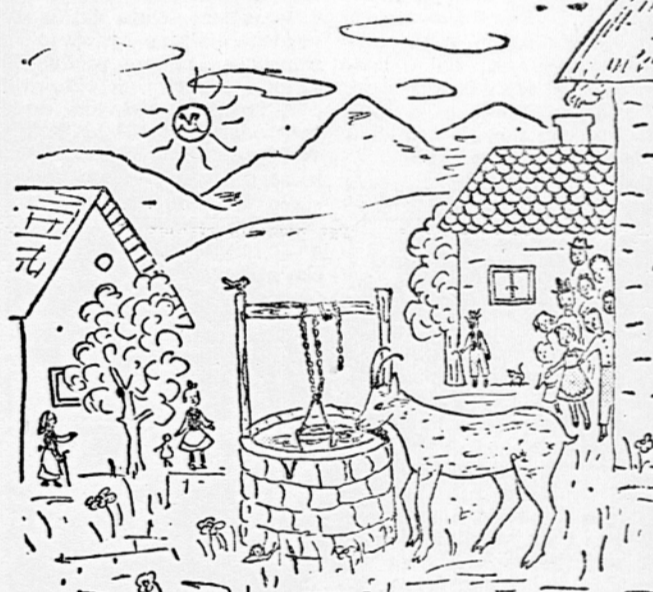
za sukničje potegnili nekaj razboritežev nazaj. »Dajte mir, pobjel Saj jih bomo tako in tako. Se bomo najprej pomenili.« »Le, kar pomenimo se,« so rekli štirje Kamenski in stopili še korak naprej. »Najprej ste vi vsi belogardisti. Ne?« je rekel Janez. »To se pravi izdajalci. Ne?« »Smo, kar smo. Komunisti pa nismo, kakor vi,« je rekel oni dolgin in še vedno držal roke v žepih. »Naši se tepejo za boga. Jal Za kaj se pa vaši? A?« »Se pa malo bore za bogal Eno figo! Za denar. Saj jim Italijani vse plačajo!« »Ti, banditi! Drži jezik!« je zatulil eden izmed Vrhovcev. »Ti ga tudi drži!« je rekel dolgin. »Naj kar povedo svoje. Jih bomo že izplačali!«

»Počakajte! Partizanov je tudi malo, pa vse našenejo, ne!« »Boš tiho, mulc!« je zatulil oni dolgi in se pogljal naprej. Zdal ne bi moglo nič več udružiti vojske. »Naprej, partizani!« je zatulil Janez. Oni z Vrhva pa so zatulili: »Dajmo, pobje, po njih! Za vero!« Prav kakor so slišali takrat, ko so jurjali beli iz farovža. Anka je stala pred hišo, držala je prst v ustih in gledala na hrib. Tam je vpitje naraščalo in spet utihnilo. Potem je nekdo zastokal. Mama pod medovko se je zbudila. Malo je poslušala in nato naglo vstala in stopila proti hiši. »Anka, kje pa je ata?« je rekla. »Ata je v hiši,« je rekla Anka in spet vtaknila prst v usta. Mama se je sklonila skozi okno in rekla: »Ti, na hribu se pretepajo.« Ata je pomolil glavo skozi okno in poslušal. »Smrkavci,« je rekel. »Menda ja ni naših zraven.« Spet je poslušal in rekel Anki, ki je stala pred hišo: »Anka, kje pa je Nace?« »U bolbo je su. In Janez,« je rekla Anka in spet sesala prst. »Kaj? Kdaj sta pa izginila? Anka, kod pa so šli?« Anka je zdaj zares potegnila prst iz ust in povedala: »Za hišo so šli. Pa Janezov Pavel pa Janez tud. So jih Vihovci čakali. Vihovci so beli, mi smo pa partizani.« »Presneti smrkvavci! Lep hudič!« je zaklel ata in umaknil glavo z okna in skoraj stekel iz hiše. Na hribu pa je takrat zadonelo tako vpitje in tako klicanje, da je bilo kaj. »Ste videli, belčki! Ste videli, ha?« »Štirje, pa smo vas! Pa bomo tudi vse bele tako, mi partizani!« »Smrt fašistom! Živel partizani!« Nato so se na hribu pojavile štiri objete postavne. Zdelo se je, kakor bi enega skoraj vlekli za seboj. Prihajali so bliže in bliže. Ko so bili že sredi sadovnjaka, sta videla oče in mati, da je oni na sredi krvav in raztrgan. Bil je Pavel. Pa tudi drugimi je tekla kri iz prask in iz nosov. Obkela pa... Saj ni da bi govorili. Mama je rekla: »Jezus, lej jih, kakšni so! Pa jih ja boš zdaj, da si bodo zapomnili.« Pobje pa so se tam, pod medovko ustavili in Janez je rekel: »Kar daj nas, kar daj! Zmagali smo pa le in smo jih nagnali, te belčke, kakor jih še nobeden nile. Ata pa je stal in se skušal držati resno. »Petkrat več jih je bilo, pa smo jih! Mi smo ja partizani!« »A, ste jih?« je rekel oče smeje. Ko pa ga je mama pogledala, je nabral obraz v stroge gube in zakričal: »Bodo že partizani vojsko brez vas opravili, smrkvavci! Se kakšnega hudiča mi nakopljete!« Ampak, ko je prišel do njih in je videl Naceta vsega smrkvavega in krvavega, ga je pobozal po glavi in rekel: »Da ste jih? Na, kot ranjenec ste.« Napisala Vida Brestova

Narisal Rudi iz Trbovelj

Gams pa ni odšel. Bilo je videti, da se mu nikamor ne muči in da se dobro počuti med ljudmi. Nemara bi vse to trajalo še nekaj časa, dokler se ne bi gams navadil in bi odšel spet v gozd, ali pa bi se ljudje le tolikanj opogumili, da bi ga nagnali. Zgodilo pa se ni prvo ne drugo. Zgodilo se je nekaj, česar ni nihče pričakoval, najmanj pa Muki, ki je vse to opazoval in ki si še vedno ni bil na jasnem, kaj naj dobrega prinese to gamsovo početje. Miško je bil namreč se vedno v hlevu... Pogledajte ga, že spet Belinko! Dolgo je premišljal, stiskal med zobmi Bistroglavkin rep in premišljal, kaj mu je storiti. Moral se je odločiti. Tu je Bistroglavka, tam pa gams. Izpred hleva je vse natanko videl. Ze dolgo ni bilo tako lepe prilike, da bi se lahko pred vso vasjo izkazal. Dolež so ga imeli za nekaj, o čemer ni bilo vredno govoriti, »kučka, ki je samo kuček in ne pes. Za nekaj hudo nepomembnega v vasi. To ga je vedno jezilo, a bil je potrpežljive narave in je mirno čakal, kdaj bo prišla njegova ura. No, in tako ura je odbila danes. Odločil se je. Izpustil bo Bistroglavko, ki je majhna in ne posebno nevarna živalca, in se lotil rajši gamsa: Pri gamsu se bo junaštvo vsaj izplačalo. In videla ga bo vsa vas. Vsa vas ga bo občudovala, ko se bo zakadil vanj in ga prepodil. In res! Izpustil je Bistroglavkin rep in se z dvignjeno glavo obrnil proti novemu neprotniku...

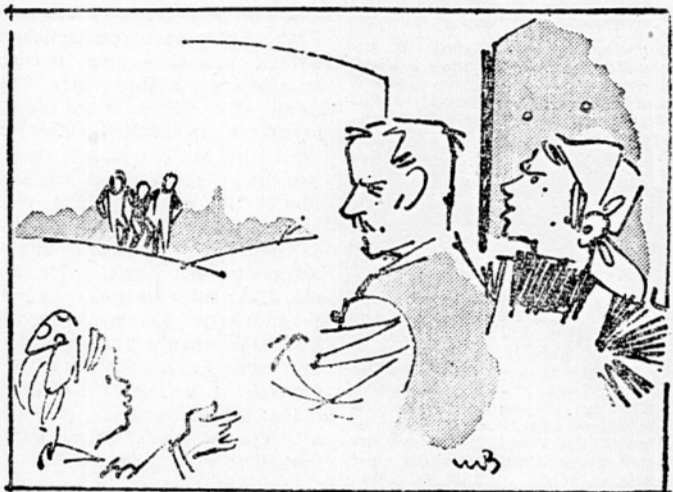
Narisala Ivanka Sitar iz Trate

9. ... IN SE SREČNO KONČA Bistroglavka je bila za hipec presenečena, ker ni vedela, zakaj jo je Belinko tako nenadoma izpustil, a se je seveda takoj znašla. Gamsa je zagledala že prej in ji ni bilo težko uganiti, kaj se dogaja v vasi. Ljudje so bili delež od hleva, od nje in od Miška. Vrata so bila odprta in nič drugega ji ni bilo treba vedt storiti, kot pregristi vrvi, s katero je bil Miško privezan k jaslim, in zbežati z njim iz hleva in vasi. Niti trenutka ni izgubila. Skočila je k Mišku, mu pregrizla vrvi in zaklicala: »Zdal pa brž za mano!« Miško se je obotavljalo. Ni imel niti pojma o tem, kar se dogaja okoli njega. »Ujeli naju bodo,« je rekel in se počasi pomaknil do vrat. Bistroglavka je bila nestrpna. »Zdal ali pa nikoli,« je rekla jezno. »Kaj ne vidiš, da sva sama in da so vsi ljudje pri vodnjaku. Se enkrat ti povem: pojdi za mano! Niti opazili ne bodo, da si izginil...« »Prav zares ne?« »Oh,« je vzklila Bistroglavka, »seveda ne. Cez minutko bova že v gozdu...« Tedaj se je prikazal Muki. Ko je zagledal Belinko, ki je pritekla izpred hleva, kjer je bil Miško, mu je postalo mahoma vse jasno. Le kako je mogel tako dolgo čakati in se ne domisliti, kaj namerava stari gams? Bilo ga je sram. Gams se je zanesel na njegovo pamet in je mislil, da mu ni treba pojasnjevati, kakšna je njegova naloga za tisti čas, ko bo on pri vodnjaku. Miško bi bil lahko medtem že svobodan in že daleč v gozdu... Muki se je torej prikazal in zaklical: »Kaj pa še čakata! Bežimo vendar!« Piše M. Segar

Pismo iz Ljubljane

Je-li, strček, pozno se oglašam! Saj je res, da pisanje iz dneva v dan odlašam. Šola, kakor veš, se je začela. Kar čez glavo so nam letos naložili dela. Po ves dan se od dražji premaknem stran. Vsako prsto uro bijem žogo (ampake, dragi strček, teb ni mnogo!). Menda vsake res ne more biti učenjak! Včasih je na svetu vse narobel Mar je prav, da nas vse poletje dež je praš! Ste že šli nabirat v hosto gobet Jurčki se na trgu že dobo, ampak kaj, ko so dražji skoraj kot meso. So že lastovke odšle nazaj? Kaj pa krava Jela in telček? Je kaj zrasel? Kdo bo zdaj namesto mene pasel? Zdal na paši pečejo krompir. Tudi mi smo ga pet vreč kupili, druga nam pripeljal je Andrej. Zdal bo mir, ker so nam vse žepke izpraznili. (Mama pravi: to ne gre naprej!) Res ni špas! Ta draginja, ki je zdaj pri nas. So ostale mačke vse pri hiši? Eno obljubili smo Poloni — (pisana najboljša bo za mii!). Za bobloni: boste drage kam drugam oddali. Res je prav.

da jih nismo v vodo pometali. So se verice prikazale? Letos bodo oreb same obrale. Mica naša pravi, da se nam obeta huda zima. Bolj ko druga leta si živad zalogo skupaj znaša. To bo mraz! Smučat pridem, ko bom prost, k vam v vas. Kdaj pa boste letos provč klali? Mar veste, kakšno ste nekoč obljubo dali? Jojmene, kakšen cirkus je prišel v Ljubljano! Tukaj bo ostal še tri nedelje. Naj Andrej se vendar k nam pripelje, da predstavo si ogleda z mano! Videl leoparda bo in slona, opice in druge čarovnije, še Svengali se pred njimi skrjeje. Je že bruške posušila Tona? Rad jih jem. Pehar jih je meni obljubila, pa ne vem, če ni čisto nanje pozabila? Mama mi pozdrave vsem naroča: Francki, Toni, Rezi in Tomažu, in še to nazadnje vam sporoča, da bo kmalu sama vam pisala. Dragi strček, moja srčna hvala! Tudi jaz bolj pridem bom odšel... Kar vas je, pozdravlja Vaš Matej.

skupaj. Namršili so se in molče čakali, da pridejo bliže. Ko so bili Kamenci že tako blizu, da bi jih z dolgo prečko dosegli, je znil največji dolgin: »Zdal bomo pa poračunali, re-ve partizanski!« »Bah, te štiri? Sam se jih upam nakestiti!« je dejal oni, ki se je dolgina dotikal z rami. »Bodo videli, kaj se to pravi, zmerjati z izdajalci!« »Ja, boste že videli!« je rekel Janez. »Izdajalci pa ste, in to držili!« »Kaj?« so zavpili Vrhovci. In oni dolgin se je stegnil pa kar

Dragi bralci!

Zadnjič vam nisem nič pisal, zato se mi je nabralo precej odgovorov. Najprej moram odgovoriti Ivanki Sitar, ki mi je poslala tačas kar tri pisma. Moram ji povedati, kako iskreno me veseli, da je spet toliko pri zdravju, da lahko hodi v šolo. Lahko si mislim, kaj to pomeni zanjo po treh letih bolezni in samotarstva. Upam, da bo kmalu povsem okrevala. Danes objavljam njeno pismo, ki bo gotovo ganilo vse bralce, in pa njeno ilustracijo za Miško, kjer je eden izmed treh kandidatov za nagrado. Aleksandru Simonku iz Lendave se moram zahvaliti za poročilo o proslavi 20-letnice izhajanja Ljudske pravice, ki je bila v Prekmurju v začetku tega meseca. Poročilo je dobro, žal pa ga ne morem objaviti, ker je za časopis že prestaro in ker je naš list o proslavi že izčrpano poročal. Več sreče je imel Aleksander kot reševalec križanke, saj ga je žreb tokrat določil za knjižno nagrado. Upam tudi, da bo še kaj pisal. Mica Jurak se me je spet spomnila z dolgim pismom. Priložila je nekaj risbic, katerih eno objavljam. Posebej pa me je razveselila s svojo fotografijo, ki jo bom zvesto hranil. Tudi me prosa za mojo sliko, a jaz že dolgo, dolgo nisem bil pri fotografu in tako nimam nobene. Če bom kdaj katerega srečal, ki bo pri volji, da me »posname«, bom Miciki vsekakor vrnil njeno ljubeznivost... če dotelej je ne bo pozabila name. Rožica Kragelj se je ponovno izkazala z odličnimi risbami. Njenega gamsa ob vodnjaku lahko danes vsi občudujete in gotovo vam bo delal preglavice pri odločitvi, kateri je najboljši. Pionir Rudi iz Trbovelj se je prvič oglašil. Njegovo pismo se mi je zdelo vredno objave, prav tako njegova risba. Uvrstil sem jo med trojico, ki pride v poštev za na-

grado. Upam, da bo Rudi poslej večkrat pisal in postal reden sodelavec Najdihojce. Nazadnje je Jožetu Prešernu iz Novega mesta. Za njegovo spis »Spomin« velja dozdobno, kar sem mu že nekoč zapisal. Zgodbica, ki jo opisuje, je sama po sebi dobra, čeprav je bila že večkrat ponovljena, način njegovega pisanja pa otroškemu listu ni primeren. Če bi Najdihojce bolj vestno prebral, se bo lahko hitro počel, kakšne prispevke potrebujemo in objavljamo. V ostalem naj prejme iskreno zadržilo, da bom prvo njegovo stvar, ki bo ustrezala, z veseljem natisnil. Vse bralce Najdihojce pozdravlja Urednik

PISMA NAŠIH BRALCEV

Dragi urednik »Najdihojce! V prvih vrsticah Te najlepše pozdravljam. Sporočam Ti, da sem po treh letih zopet prestopila šolski prag. Sedaj mi zdravje že toliko dovoljuje, da grem včasih, kadar je lepo vreme v šolo. Rada bi hodila redno, a to je zame preveč, ker ne smem hoditi po megli. Zame bi bilo boljše, če bi že zgodaj zjutraj sijalo sonce. Potem bi večkrat lahko šla v šolo. Sedaj hodim v prvi razred gimnazije. Zelo sem vesela, da grem vsaj včasih lahko malo pogledat. Pošiljam Ti ilustracijo za Miško. Za danes končujem. Prejmi najlepše pozdrave od Ivanke Sitar s Trate

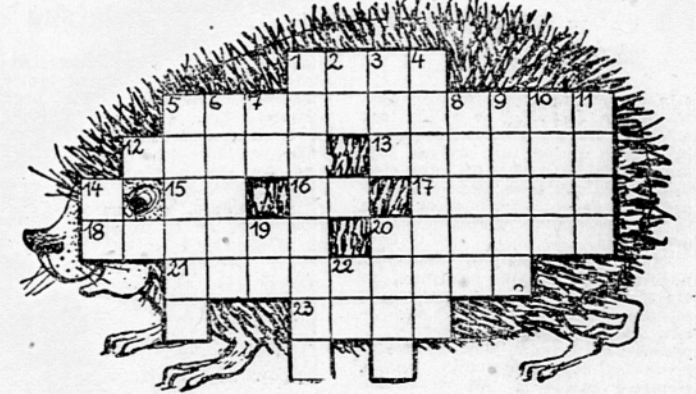
Dragi urednik! Danes se prvič oglašam. Tudi jaz, kot vsi pionirji, rad prebram »Najdihojce«. Posebno me razveseljujejo lepe ilustracije, ki jih za Miško riše Mišo Bernard. Sklenil sem, da tudi jaz nekaj narišem in tako obogatim Tvojo povest o Mišku. Pošiljam Ti perorisbo, kako se gams ogleduje v vodnjaku. Upam, da boš sliko ob-

Narisala Mica Jurak

L. B.: Uganka Nima repa niti glave in oglete je postave, po telesu ni kosmata, pač pa gladka in ploščata, nog ima pa kar dva para, a hodi na dveh nogah.

KRIŽANKA „JEŽ“

VODORAVNO:
1. Divja žival-roparica (množina),
2. človek, ki nakupuje,
3. tekoča voda,
4. žitaste,
5. osebnih zaimpek,
6. 100 m²,
7. nasprotno od šaljiv,
8. umazan od sline,
9. ime planeta,
10. hrez pečata, ne opremljen s žigom,
11. v denarju izražena vrednost,
12. del kolesa,
13. prva in zadnja črka abecede,
14. duh (po netem),
15. znak za prvo germantj.

REŠITEV »MAGIČNEGA LIKAA Vodoravno in navpično: 1. Maribor, 2. kan — koran, 3. naboj, 4. noj.

REŠITEV SO POSLALI Andrej Pirkovič, Anica Stiglic, Jernej Kovač, Franci Drča, Katja Megušar, Ivko Krnc, Aleksander Simonka, Jakob Kunstelj, Stanko Tomazin, Tatjana Jenko, Nada Udovič, Janez Zavrl, Anton Camplin, Stanko Markič, Petra Čuk, Marija Rek, Anica Rojec, Anica Krošelj, Andreja Baša, Ebi Kostanjšek, Marija Am, Marica Silkošek, Silvo Inkret, Marija Stergar in Nežka Zdravil.

Za nagrado je bil izrehan Aleksander Simonka iz Lendave. Naj sporoči, katero knjigo bi rad imel!

Narisala Rožica Kragelj iz Ljubljane Danes objavljamo k Mišku tri risbe, ki so jih narisali Ivanka Sitar, Rožica Kragelj in pionir Rudi iz Trbovelj. Prosimo vas, dragi bralci, da si risbe natančno ogledate in nam v svojih pismih sporočite, katera vam je najbolj všeč. Za tisto, ki se bo večini izmed vas zdelo najboljša, smo njenemu risarju namenili lepo knjižno nagrado, saj jo vsakrati od treh s svojim zvestim sodelovanjem pri Najdihojci tudi zasluži. Da bi pravično odločili, smo se obrnili na vas, dragi bralci. Pomagajte nam!

IZSEJANJA OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA V GORICI

Vajencem več pomoči

Pred nekaj dnevi se je v Gorici sestel plenem okrajnega sindikalnega sveta, na katerem so največ razpravljali o vključevanju vajencov v uk...

lejš vse premalo zanimala, kako se ti vajenci učijo. Tudi sindikalne organizacije se niso...

IZ CELJA IN OKOLICE

V okviru celjske bolnišnice je začela delovati v začetku oktobra štiri letna srednja šola za medicinske sestre, ker zaradi velikih...

zidarsko šolo in zgradili varševski dom, ki je na Goriškem res potreben.

Sindikalne podružnice niso doslej ničesar storile proti dvigavanju cen, zato so sklenili, naj začno vsaj sedaj odločno...

V akciji za znižanje cen bi morala odločne nastopiti tudi državna inspekcija. Plenum je razpravljal tudi o storilnosti...

IZ RADENCEV

To dni so po vseh večjih srednjih občin v Radencih, Jančevem vrhu, Hrašlini, Muti in na Kapeškem vrhu, zbrali volivce.

IZ VELENJA

V Velenju je bil sestanek gospodarstvenikov šoštanjskega okraja ter nekaterih strokovnjakov iz Ljubljane, na katerem so razpravljali o možnih opreznih...

MARIBOR

Dežurna tekmar v sredo: »Planinka«, Glavni trg 20, v četrti: »Pri gradu«, Partizanska 1.

Umetnostna galerija Razstava akvarelov in risb zagrebškega slikarja Petra Sinage, odprta dnevno od 9. do 16. ure...

RADIO MARIBOR Sreda: 5.00 prenos sporeda Radia Ljubljana; 6.45 ponsorski fantje pojo in igrajo; 7.00 prenos sporeda Radia Ljubljana; 8.00 domača poročila in objave; 8.10 lege melodije; 11.00 prenos sporeda Radia Ljubljana do 23.00.

KINO MARIBOR PARTIZAN: ameriški film »Vodnik«; UDARNIK: ameriški barvni film »V vrtnicu«.

NOVO VELENJE se v zadnjem času vedno bolj naseljuje. Najbolj kritični o možnosti preselbe prebivalcev tega predela Velenja, kar stanujejo v pretežni večini...

IZ BEVČ PRI VELENJU

Gasilci v Bevčah so kmalu po ustanovitvi društva uvideli, da brez lastnega gasilskega doma njihovo delo ne bo uspešno in...

IZ SLOVENJEGA GRADCA

Da bi se turizem v Slovenjem Gradcu čimprej dvignil na predvno višino, so pred kratkim ustanovili turistični delavci svoje...

SPORT

PROBLEMI: mladina, disciplina in vaditelji

Priloga Partizanu v Trbovljah so imeli te dni zastopniki vseh telesovzgojnih društev iz trbovelskega okraja enodnevni seminar v zvezi z enakim sestankom, ki ga je nedavno izvedla republiška zveza v Kranjski gori.

lesnovzgojnih društev problem ustanavljanja telovadnih društev na vasih. Vaske telovadne čete naj bi predvsem podpirala bližnja močnadrustva.

Med ostalimi govorniki je tajnik okrajne zveze Sovdat obširno in temeljito obdelal tehnično stran dela v društvih, okrajni načelnik Ruzpič pa je govoril o pripravah za zimsko akademije in pokrajinska zleta, ki bosta po vsej priliki v maju in juniju prihodnjega leta v Celju in Kopru.

Dalje je navajal, da v partizanskih društvih ni bilo strojno vzgoje za pravilno in načrtno vzgojo mladine. Pri tem ni bilo brez pomena, da so bila ta društva mnogo premalo povezana z organizacijami ZK in SZDL, nič manj pa tudi z upravami šol in drugimi množičnimi organizacijami, ki težijo za enakimi ali podobnimi cilji.

Rlo de Janeiro, 26. okt. Na svetovnem košarkarskem prvenstvu je Francija preteklo noč zmagala nad ekipo Jugoslavije 67:69 (32:36). Jugoslavo so v tej tekmi pokvarili dober vtis s srečanja proti Urugvaj. Vse njihove akcije so bile počasne, strel na koš pa zelo nezanesljivi.

SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI Zasluzen poraz proti Franciji

Obenem z gornjimi največjimi izidi beležimo zaradi zaostanosti zadnjih dni še vse ostale izide s tega tekmovanja: Urugvaj: Jugoslavija 55:52 (51:51, 23:23). Vodstvo jugoslovanske ekipe se je proti izidu te tekme pritožilo, vendar je pritožbena komisija to pritožbo zavrnila. Kitajska: Izrael 49:45, Brazilija: Filipini 69:65, Čile: Kitajska 68:66 (38:27).

Tako je sedaj že odločeno, da se bo Jugoslavija spet borila za mesto v spodnjem delu lestvice udeležencev. Po drugem porazu proti Francozom Jugoslavo niso več kandidati za finale, v katerem bosta sodelovali iz vsake skupine samo po dve najboljši ekipi Jugoslavije: zvezana je tretji tretji skupini zadnje mesto brez zmage.

Zaradi uspešnega množičnega telesovzgojnega dela je prav, da se v Partizanu razene splošne tevdobne gojijo tudi ostale športne discipline, vendar bi bilo napačno, ustanovitvi zaradi tega kakršnih koli posebnih odborov. Zgrešeno so tudi kakšne koli tendence, da bi nekateri vrhunski telovadci uživali v društvu posebno ugodnosti. Partizan je društvo, ki vzgaja množice, ne podpira pa nobenih zaroikov profesionalizma.

TEHNIČNO BOLJSI njihova odločna obramba pa je onemogočila slabe napade Jugoslovčanov. V sredi drugega polčasa so se Jugoslavo žele nekoliko popraviti, vendar je bilo tedaj že prepozno. Med njimi je bil najboljši Curčić, deloma zadovoljila pa sta Marjanovič in Loci.

Na mednarodnem turnirju v Beogradu, kjer je po IV. kolu vodil Bronštajn s 3,5 točke sam, za njim pa sta bila Gilgrič in Matanovič s 3 točkami, so bile večerjane igraje prekinitve partije iz tega kola med Petrosjanom in Karakajmetom. Beli je vzel tudi drugega igralca iz Maribora, V. I. kolu je Ljubljana izgubila srečanje s šahovsko ekipo iz Pančeva 3:4 (0), medtem ko so domačini igrali s Studentom iz Skoplja in dosegli prav dober rezultat: 5:2 (1). III. kolo: Zelenčar: LSK 4:3 (1). III. kolo: Zelenčar: Zelenčar 1:2 (5).

Branik — jesenski prvak v domači ligi

V zadnji prvenstveni tekmi je končno uspel Svoboda osvojiti prvi dve točki, čeprav je igrala samo z 10 igralci. Rezultat proti Proletarcu — 22:8 (9:5) — bi lahko bil še višji. Najboljša igralca pri Svobodi sta bila Papež in Pavličič.

ROKOMET

V dveh tekmah veliko smolo. Edino njeva Branik ni prežagal s katastrofalnim rezultatom. Svoboda bi si zaslužila boljše mesto. V njeni ekipi so dobri igralci, vendar je kot celota letos polpomočno odgovarjala. Krivda za to zadnje predvsem njeno slabo obrambo.

Table with 5 columns: Team, W, L, D, Goals, Points. Rows include Branik, Rudar, Svoboda, Proletarec.

Table with 5 columns: Team, W, L, D, Goals, Points. Rows include Svoboda, Branik, Rudar, Drava, Proletarec.

SAH

Prilateljska tekma Krim—Odrud na stadionu Odruda bo jutri ob 15. uri na Odrudovem stadionu ob Titovi cesti. Obe moštvi bosta nastopili v najmočnejših postavah, tako da se obeta zanimiva tekma. Vstopnina je enotna po 30 din.

Zdravstveni pregledi v Podbočju pod Gorjanci

Ko so lansko leto člani sindikata zdravstvenih delavcev št. 1 iz Krškega ustanovili Postajo za prvo pomoč v Podbočju v spomin na Borisa Kidriča, so objavili, da bodo pregledali prebivalstvo občine Podbočje. To objavo so zaradi raznih ovir izpolnili šele pretekle nedelje. Okrajnemu odboru Rdečega križa Krško je s pomočjo sindikata zdravstvenih delavcev iz Krškega, kliničnih bolnic in CHZ iz Ljubljane uspelo, da je bila akcija uspešna.

lih; dentisti pa so naredili nad sto različnih zobnih storitev, v vrednosti nad 15.000 dinarjev. Nedeljska zdravstvena akcija je pokazala, da zdravnik nikomur izmed pregledanih niso mogli napisati brez posebnosti. Velike razlike so opazili pri otrocih iz hribovitih in dolinskih vasi. Otroci iz hribovitih predelov so večinoma podhranjeni zaradi poslabšane prehrane, ki je posledica slabih letin, ponekod pa je vzrok tudi malomarnost stavev, da otroci niso bolje razviti in oskrbovani. Veliko otrok je tudi slabo obutim. Da bi jim pomagali, je Rdeči križ v Podbočju sestavil seznam najpotrebnejših, ki bodo s pomočjo okr. odbora RK dobili obutev in nogavice. Poleg te trenutne pomoči Rdečega križa in zdravstvenih delavcev pa bo v tem predelu treba skrbeti tudi za napredek v kmetijstvu in izboljšati gospodarstvo v občini. Odstraniti je treba vzroke slabega zdravstvenega stanja.

Na zadnji občinski seji je predsednik občine podal gospodarsko analizo kmetijskega podjetja. Obrazložil je, da podjetje kot občinsko nima več gospodarskih poselev za nadaljnje delo. V tako stanje je zašlo zaradi previsoke amortizacijske stopnje za dva projektorja, izmed katerih eden ni bil obrabljeno. Podjetje ima precej izžube in nenoravnih računov. Da ne bo zašlo še v večje dolžave, ga bodo kot občinsko podjetje likvidirali, njegova osnovna sredstva pa prenesti na delovni kolektiv slatinskega podjetja, ki se tem zasotovijo nadaljnje obratovanje kina v Radencih. Stari projektor, ki je bil nedavno noravnilen, bodo podarili kulturno-prosvetnemu društvu na Kapeci, ki bo odloilo sveto kinematografsko sezono na praznik republike, 26. novembra.

NA PRODAJ OSEBNI AVTO

oznake »Steyr«, v dobrem stanju. — Ponudbe na SP Trbovlje pod »AVTO«.

TELEKOMUNIKACIJE Industrijsko podjetje za elektrozeve Ljubljana — Pržanj Obrat I. — Semič

OBČINSKO PODJETJE — SEMIČ čestita vsem ljudem k občinskemu prazniku 28. oktobra 1954

Ta namen pa bo spet imel tudi tečaj Rdečega križa, za katerega se žene in dekleta v Podbočju že pripravljajo. Lani so se tečajnice v Podbočju na takem prvem tečaju dobro izkazale, saj so bile med najboljšimi v krškem okraju. Le s prosvetljenjem bodo ljudje spoznali pomen higijene, osebne nege, vzgoje otrok in prve pomoči ter se varovali pred obolenji in nesrečami.

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE NOVO MESTO

čestita vsem svojim občanom k občinskemu prazniku 29. oktobra in jim želi veliko uspeha pri delu ter v izgradnji socializma

Illustration of a person working, with text: LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE NOVO MESTO

OKRAJNI KOMITE ZKS OKRAJNI ODBOR SZDL OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

čestitajo k občinskemu prazniku mestne občine Novo mesto

Illustration of a star and banner, with text: OKRAJNI KOMITE ZKS OKRAJNI ODBOR SZDL OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO

PIERRE LA MURE Pilsener Beer ROMAN 18

»Če bi mi šlo zgolj za vsakdanji kruhek, potlej bi lahko ostal kar pri starem. Toda imeti hočem milijon ali pa nič!« »In kankan naj vam prinese milijonček, a?« »Tako je,« je prikal Zidler z umirjeno samozavestjo. »Prav kankan mi bo prinesel milijonček.« »No, prav, pija na to!« Pila sta. Henri je pomignil mimoidočemu natarkarju. »Še en konjak!« V drugo si je Zidler s hrbotom roke otrl b. ke; ustnice mu je preletel prevejan smehljaj. »Ne verjamete mi? Sodite, da sem prismuknjn, kajne? Toda to ne držl. Ko bom izpeljal svoj načrt, bo šla slava kankana po vsem svetu. O tej stvari sem dolgo razmišljal in nikakor ne morem pogrešiti. Tak, poslušajte!« Z odločno kretno je potisnil čašo v stran. »Naslednjo pomlad bo odprta Svetovna razstava. Na tisoče ljudi se bo zgrnilo v Pariz. In čemú, mislite?« »Menda zato, da obiščete razstavo.« »Vsekakor! Vzpenjali se bodo na vrh tistega stolpa, ki ga zdaj gradé, ter odprth ust zijali v Črne, Kitajce in zaklinjalce kač. In še v kamele in slone. A kaj potlej? Kaj pa bodo počeli ob večerih?« Iz žepa na telovniku je izvlekel ogorek cigare in si ga nepriznane vtaknil v usta. »Vidite,« je nadaljeval, valjaje ogorek po ustih, »ljudje so španski. Med seboj se ne znajo zabavati. Ne znajo in ne znajo si sami priskrbeti razvedrila. Pri tem jim mora priskokiti na pomoč nekdo drug. Prinesti jim mora razvedrilo na krožniku. A razvedrila so nadvse željni. In zabava, monsieur, se vrtil pri njih vedno le okoli ene in iste točke. Ženske! Če me je česar kdaj naučilo dvajset let mojega teatskega delovanja, me je vsaj tega. Smešno, resda, a takšni so ljudje! In prav tu se pričenja vloga kankana! Prav zategadelj trdim, da me bo le-ta obogatil.«

»Utegnete imeti prav,« je pritegnil Henri, še vedno s senčico nejevolnosti. »Nemara imate. Toda četudi je kankan že več let na sporedu v ‚L'Elyju‘, ni, vsaj kolikor je meni znano, doslej še nikogar obogatil.« »V ‚L'Elyju‘?« Zidler je zategnil zadnjo besedo z nestrpno porogljivostjo. »Ne govorite mi, prosim o ‚L'Elyju‘! Kako pa morete sploh pričakovati, da bodo bogati tujci, Angličji in Američani, prišli v takšnole beznico? Saj nima niti točilnice! Poznam njegovega lastnika Despreza; toda ta ni gledališki človek. Preklete malo ali nič se razume v zabavanju ljudstva. Med nama rečeno, oprostite izrazu, ne loči vampa od zadnjice. Ves čas ti že sedi na zakladu. O, naj le počaka! Jaz ga bom naučil, kaj vse bi bil lahko dosegel s tem kankanom!« »Kako neki?« Vprašanje se je zapičilo v Zidlerjeve možgane, kot se zasadi banderila biku v bok. »Kako? Koj vam bom razložil. Najprej bom angažiral vasa ta dekleta, ki plčejo v ‚L'Elyju‘ kankan. Kot prvo bom angažiral blondinko s tistim smešnim vzolom na tilniku.« »La Goulue?« »Ne vem, kako se piše, vem le to, da zna to deklet res plesati. To bo senzacija! Kot drugega bom sprejel v službo kapelnika. No, ko bom vse to lepo uredil, bom postavil svoj lokal. In povem vam, ta bo imel točilnico. Točilnica, monsieur, ta vam prinese denarja ko toče!« »Odvino je od tega, na kateri strani točilne mize stojite! se je zahihital Henri. Zidler ga ni poslušal, marveč je nemoteno razpredal svoje načrte: »Da zaslužite denar, morate točiti najboljše kapljico, mimo tega pa morate imeti dobrega šefa postrežbe. Kot točaji veljajo ženske desetkrat več ko moški; tista pa, ki jo imam v mislih, velja za sto moških. Videl sem jo pri delu. Že na prvi pogled ti zna presoditi pivca. Pri pričl vé, kdo dobro prenaša alkohol, kdo se bo ob kozarček raznežil in kdo bo izzval prepir. Hkrati pa je tudi prikupne zunanosti. Kadar ti milo zaokroži: ‚Dam lahko še enega, m'sieu?‘, se ji prav nihče ne more ustavljati. Povrh vsega tega pa je nadvse poštena in delavna.« »In kje je ta biser?« »V ‚Folies Bergère‘. Ime ji je Sara; tam je glavna točajka. Dobil bom zase to deklet, pa čeprav bi ji moral mesečno plačati sto frankov in še deset odstotkov od inkasa.« Izenada se je ustavlil, preplašen zavoljo svoje lahkomišelnosti. »No, deset odstotkov ravno ne. A šel bom tudi do pet.« »Ko že govorimo o pijači,« je dejal Henri, »kaj ko bi popili še eno pivo? Jaz bom še en konjak.« Zidler je odmajal z glavo. »Nak, hvala, monsieur! Ni mi do pijače. Eno ali dve pivci, to mi je nekako kar dovolj. Tu pa tam, kadar me kaj potare, rad spijem kozarček ruma. A to je tudi vse.« Henri si je naročil konjak; Zidler pa je dalje odkrival svoje načrte. »A ne bom imel zgolj odlične točilnice in vzornega šefa postrežbe, temveč tudi imeniten spored.« »Spored? V plesni dvorani?« »Tako je. Saj ljudje ne morejo ves čas plesati; vrh tega so, kakor sem vam rekel, nadvse potrebni razvedrila. Zato jim bom pripravil pravi pravačti spored. Pa ne na odru kakor v ‚Folies‘, kjer am je ‚reba daljnogleda, če hočete videti noge deklet. Ne, kar sredi plesišča, da ga bo lahko vsakdo videl. Ej, in kakšen bo ta spored! Najprej bo za nekaj hors-d'oe u v r e, kakor bi to lahko imenovali, ko se bodo gostje še vedno nabirali, zapela Yvette Guilbert. Se nikoli niste slišali o njej, a?«

»Kopje z zastavico, ki ga uporabljajo v boju z bikli.« Op. prev. »Predjed.« Op. prev.